



CHAMBRE DES DÉPUTÉS
GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG

Session ordinaire 2019-2020

FC/PR

P.V. CEB 20

Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire

Procès-verbal de la réunion du 08 juin 2020

Ordre du jour :

Dossier LUXEOSys

- Poursuite des travaux

*

Présents : Mme Diane Adehm, Mme Semiray Ahmedova, M. Guy Arendt, M. André Bauler, Mme Djuna Bernard, M. Mars Di Bartolomeo, M. Gast Gibéryen, M. Gusty Graas rempl. M. Frank Colabianchi, M. Jean-Marie Halsdorf, Mme Cécile Hemmen, Mme Octavie Modert, M. Gilles Roth, M. Claude Wiseler

M. David Wagner, observateur délégué

M. François Bausch, Ministre de la Défense

M. Geoffroy Beaudot, Mme Nina Garcia, du Ministère de la Défense

M. Patrick Heck, du Ministère des Affaires étrangères

Mme Francine Cocard, de l'Administration parlementaire

Excusés : M. Sven Clement, M. Claude Haagen

*

Présidence : Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission

*

Dossier LUXEOSys

- Poursuite des travaux

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-
Sou, e schéine gudder Mëtteg, Dir Dammen an Dir Hären. Ech si frou, dass Der de Mëtteg heihinner komm sidd fir eis nächst Comexbu. Dir wësst, dass mer alleguerde virufuere mam Dossier LUXEOSys. Sou wéi mer an eiser leschter Sitzung virun der Vakanz festgehalten haten, hu mer dann de Mëtteg och déi zwee Beamte bei eis, wou den Här Bausch eis

proposéiert hat, fir an deem Dossier eng Kéier ze héieren. Ëm zwou Auer hu mer de Patrick Heck, deen hei sëtzt, dee sëtzt hei lénks niewent mir, fir déi Leit, déi en net géife kennen. An ëm Véierel vir dräi kënnt nach de Geoffroy Beaudot. A okay, Dir sidd en, okay. Pardon. De Geoffroy Beaudot, voilà, dee sëtzt hei op menger anerer Säit.

Ech géif proposéieren... Bon, da begréissen ech och den Här Minister mat der Madamm Garcia, wa mer schonn amgaange sinn. Ech géif proposéieren, dass mer vläicht géife mam Här Heck ufänken, dass hie sech vläicht kuerz virstellt, eng kuerz Introductioun mécht an dass mer da mat de Froe géifen ufänken. Oder hätt Dir léiwer, dass fir d'Éischt och den Här Beaudot sech eng Kéier virstellt an da kënne mer deenen Zweek Froen stellen? Wat hutt Der léiwer? Een no deem aneren? Oder léiwer déi Zweek zesummen?

(Interruption)

Majo dann, okay. Dat heescht, wann dat fir Iech okay ass, den Här Heck stellt sech vir an dann den Här Beaudot stellt sech vir mat e puer Wuert, wat seng Kontributioun um Dossier war. An dann hutt Dir Zäit, fir Froen... Här Wiseler.

M. Claude Wiseler (CSV).- Madamm Presidentin, ech wollt, éier mer ufänken, just nach froen, ob et méiglech wär vun der Reunioun e Verbatim ze kréien duerno, well ech hunn där Diskussiounen hei schonn eng Rei matgemaach an et ass ëmmer wichteg, datt et prezis ass a jiddweree prezis, et kloer geschriwwen ass, wie wat gesot huet. An dat wär mir léiwer; wann d'Kommissioun domat d'accord ass.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Jo?

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Madamm Presidentin, näischt géint d'Chronologie, déi Der virgestallt hutt. Mee et wär awer vläicht gutt, wann déi zwee Hären de Verlaf vum Dossier aus hirer Perspektiv emol géife presentéieren, wéi en evoluéiert huet. Da kréie mer e bessert Bild. Well soss, wa mir Froen ...

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Also ech hu gesot, d'Kommissioun huet sech déi ganzen Zäit domat befaasst. Jo.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Nee, dat wär scho ganz nützlich, well mer jo awer mat enger spezieller Situatioun konfrontéiert sinn, du simple au double, a mir géife ganz gär och

aus hirer Vue gesinn, wéi dat méiglech ass, dass dat Ganzt am Ufank nëmmen d'Hallschecht kascht huet.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Här Beaudot.

M. Geoffroy Beaudot.- Just, ech léiere Lëtzebuergesch, ech schwätzen net Lëtzebuergesch. Donc, si vous me le permettez, je souhaiterais que les questions spécifiques me soient adressées en français ou alors me les traduire afin d'être en mesure d'y répondre. Merci.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Pas de problème. Si mer mam Verbatim averstanen? Jo oder neen? Jo.

Wa mer de Verbatim maachen, dann denkt wannechgelift drun, egal wien d'Wuert ergräift, maacht Äre Mikro un, soss hu mer herno e Blanc am Verbatim stoen. Et gëtt net enregistréiert, wann Der de Mikro net umaacht an da kommt Der och net an de Verbatim drastoen. Da steet just do en Numm an da Punkt, Punkt, Punkt, well de Mikro net u war. Wann Der dorunner denke wéilt. Okay?

Dann, wannechgelift, Här Heck, Dir kënnt ufänken.

M. Patrick Heck.- Gutt. Villmools merci, Madamm Presidentin. Och merci un d'Membere vun der Kommissioun, och dem Verteidigungsminister, fir mech haut heihinner invitéiert ze hunn, fir kënnen ze erklären, wéi mir deen Dossier ugepaakt hunn Enn September 2016.

Mäin Numm ass Patrick Heck. Ech gehéieren u sech zum Ausseministère. Ech sinn also Karriärsdiplomat a war vu Januar 2016 bis Mäerz 2019 Direkter an der Défense, wat jo eng Direktioun ass aus dem Ausseministère.

Ech soen, dass ech u sech ka frou sinn, kënnen hei virun Iech den Dossier kënnen ze erklären, well dat, wat ech héieren hunn, esou wéi et an der Press beschriwwen ginn ass, widderspigelt a mengem Sënn net dat, wéi mir den Dossier deemools ugaange sinn, an eis Approche, fir esou en Dossier ze maachen.

Et wier och flott gewiescht fir mech, wann ech hätt kënne vu PwC gehéiert ginn, fir kënnen ze erkläre wéi mir dat deemools gemaach hunn, firwat mer et esou gemaach hu wéi mer et

gemaach hunn, wat eis Virstellung war, wat eis Problemer waren. An dofir sinn ech ëmsou méi frou, fir dat kënnen haut de Mëtteg kuerz ze erklären.

Dat, wat fir mech wichteg ass, déi zwou allerwichtigst Saache fir mech sinn, fir d'Alleréisch, dass mer an engem ganz spezielle Kontext sinn, am Kontext vum Marché-défense, wat jo net en normale Marché ass, wat e spezielle Marché ass a fir deen et zu Lëtzebuerg eng speziell Base légale gëtt vun 2003 : d'Gesetz iwwert de Fonds d'équipement militaire¹.

An dat Gesetz ass deemools gemaach ginn, dat kann een och ganz gutt noliesen am Exposé des motifs² an et spigelt sech och zréck am Avis vum Staatsrot iwwert dat Gesetz deemools, wou gesot ginn ass : Mir müssen e speziell Gesetz maachen, well déi Marchés de défense, déi sinn imprévisible. Et weess een am Ufank net, wou een herno erauskënnt ; net well et Amateure sinn, déi do schaffen, mee well et an der Natur vun der Saach läit. Wann eng Arméi en neie System keeft, ass et relativ einfach, e Cahier des charges ze maache fir dat, wat ee keeft. Mee d'Asazzenarioe vun deem, wat ee keeft, dat dauert méi laang. An en fonction vum Asazzenario kënnen sech Saache während dem Developpement vum Projet änneren.

Dofir huet de Lëtzebuerger Legislature och e speziell Gesetz gemaach, well e wosst, do komme reegelméisseg Rallongen dran, do kommen ëmmer erëm nei Elementer dran. Dofir ass d'Reegel vun der Annualité budgétaire en Handicap. Dofir maache mer e Fonds d'équipement militaire, deen net an der Annualité budgétaire agespaart ass, loosse mer emol esou soen. Et kann ee ganz gutt Sënn an Zweck vun deem Gesetz vun deemools noliesen.

Wéi mir eise Projet ugaange sinn, eise Projet de loi geschriwwen hunn, hu mer eis natierlech op dat Gesetz baséiert, well mir froe Suen iwwert den Équipement militaire. Dat ass eis Base légale. Un déi musse mer eis halen. A mir hu gekuckt : Wat ass dann d'Pratique législative zu Lëtzebuerg? Wéi huet de Legislature déi Projeten, déi mer virun eis haten, wéi ass en dat ugaangen? Mir hu gekuckt... Et gëtt d'Beispill A400M 2005³, et gëtt d'Beispill Dingo 2007⁴, et gëtt d'Beispill LuxGovSat vun 2015⁵ an do hu mer gesinn, dass en fait an deene Gesetzer relativ wéineg Detailler stinn. Et sti wuel d'Käschten dra vun deem, wat een do kafe geet, aus wat de Kontrakt besteet. Mee et steet quasi näischt dran, wat d'Arméi domat mécht, wéi se et

¹ <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2003/12/19/n16/jo>

² Dossier parl. 5094

³ <http://www.legilux.lu/eli/etat/leg/loi/2005/03/21/n1/jo>

⁴ <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2007/12/21/n3/jo> Loi du 21 décembre 2007 portant autorisation de dépenses d'investissement dans des capacités et moyens militaires

⁵ <http://www.legilux.lu/eli/etat/leg/loi/2014/12/19/n3/jo> .

asetzt, iwwer wat fir eng Zäit se et asetzt, mat wat fir enge Partner se et asetzt. Dat war eise Modell.

De Legislature zu Lëtzebuerg hat jo schonn eng Rei Précédenten do gesat. Mir hunn eis un déi gehalen an e Gesetz geschriwwen, esou wéi se vun eise Virgänger och geschriwwen gi sinn.

Dat nächst Element, wat fir mech och ganz wichteg ass, dat ass, dass déi Regierung, ënnert där ech gedéngt hunn, eng Strategie ausgeschafft hat. Mir hunn eng Strategie gebraucht, well de Lëtzebuerger Regierungschef 2014 um NATO-Sommet sech engagéiert huet, an der NATO de Budget Défense eropzesetzen op 0,6 % vum PIB. Dat si vill Suen. Dat brauch ech lech net ze soen. An do muss gutt justifizéiert ginn, wéi een déi ausgëtt.

2014 ass et keng Strategie ginn. Et ware wuel eng ganz Rei Projeten an der Arméi, en fonction vun deem, wann ee geschwat huet, hat deem een eng Iddi, deem aneren hat eng besser Iddi. Mee et war u sech keng Strategie do, keng Politik do : Wéi gi mir déi Mass vu Suen do aus? Den Ordre de grandeur ass ongeféier : An de Jore 2014-2015 war den Defensebudget 80-90 Milliounen Euro a mat 0,6 % ass e 400 Milliounen Euro d'Joer, all Joer, all Joer.

Do huet de Minister eis den Optrag ginn - den Här Halsdorf hat déi Iddi scho virdrun, den Här Halsdorf war u sech deem, deem déi Iddi hat, et misst ee Ligne-directricë schreiwe fir eng Politik ze hunn, wou een déi ganz Saachen do ugeet; déi waren awer net fäerdeg, si waren net publizéiert - do huet dann de Minister, deem ech gedéngt hunn, mech gefrot, dat fäerdeg ze maachen.

Dat hu mer gemaach. An do kann ee ganz gutt novollzéien, dass d'Accente vun där Strategie sinn, dass deem traditionelle Rôle vun eiser Arméi, dee se nach éiweg hat, d'Reconnaissance, bei där bleiwe mer, mee mir maachen e Saut technologique. Mir waren um Punkt, fir de Kontakt mat eise Partner ze verléieren. Déi hunn Upgradë gemaach, déi hunn nei Saache kaaft, nei Kommunikatiounsmoyene gehat etc., etc. A mir waren elo am Risiko, fir do net méi matzekommen.

Do hu mer gesot : Da maache mer e Saut technologique, well an deem Beräich Reconnaissance sinn enorm vill nei Technologien op de Maart komm. An, comme il se trouve, si ganz vill vun deenen Technologië och an där neier Lëtzebuerger Economie gewiescht, déi mer jo haut kennen: d'Technologie de l'espace, Hightech, Recherche a wéi se alleguerten heeschen.

Dofir huet de Minister eis gesot, an dat huet e jo och ganz oft an der Ëffentlechkeet gesot : Déi Suen, déi mir an der Defense ausginn, gi mer aus fir Saachen an Equipementer, déi mer an eiser Economie hunn, ee Savoir-faire, deen et an eiser Economie gëtt, an Talenter um Aarbechtsmarché, déi mer och fannen. An esou fënnt et sech, dass mer decidéiert hunn, fir eeben deen doten Typ Equipementer ze kafen, mee awer och, a ganz wichteg fir mech, dass d'Arméi dovunner profitéiert. Wa mir 100 Milliounen ausginn, enger Firma déi ginn, dat ass super fir d'Firma, mee d'Arméi léiert awer keen neie Beruff. Dat heescht, eis Arméi kritt also net déi Chance, fir deen technologesche Gap zouzemaachen, wa si net nei Metiere léiert, wa si sech net den neie Savoir-faire appropriéiert.

An dofir ass gesot ginn, d'Arméi wisst an déi Capacitéiten do eran. Firwat am Beräich Satellittentechnologie? Ma d'Arméi hat schonn do eng Erfahrung, déi se ugefaangen huet ongeféier 2001, 2002, do kann ech mech awer elo ieren. De Major Beaudot weess dat vläicht. Do ass e Projet gemaach ginn, WGS⁶ heescht deen. Dat war och e Kommunikatiounssatellit an do huet d'Arméi ugefaangen, sech an déi Technologie do anzeschaffen.

2015 kënnt de LuxGovSat, och e grouse Projet. An och do huet d'Arméi sech erageschafft. Am Gesetz steet awer net, am LuxGovSat-Gesetz steet awer net, wat genee d'Arméi domadder muss maachen. Si hu sech do erageschafft à tel point, dass haut Lëtzebuerger Militär am Mali sëtze mat Satcom-Terminallen, a Litauen ware mat Satcom-Terminallen, der NATO gehollef hunn hir Terminallen am Irak opzeriichten, fir der NATO hir Missioun am Irak, d'Arméi dem Eurocorps proposéiert huet, fir dee ganze Satellittekommunikationsberäich fir den Eurocorps ze iwwerhuelen an esou weider an esou virun.

Do louch et also op der Hand, dass, wa mer esou e Satellit kafen - d'Observation satellitaire ass wuel eppes anescht wéi d'Communication satellitaire, mee et ass just e Kazesprong, fir och dee Beruff ze léieren - do louch et also op der Hand, well d'Volonté politique war do, d'Regierung hat déi Lignes directrices⁷ do ugeholl an do stoung ganz kloer dran, an dat kann een noliesen op der Säit 24, op der Säit 42, dass d'Arméi sollt an déi do Technologien erawuessen, fir och kënnen nei Metieren ze proposéieren a fir och kënnen Talenter um Aarbechtsmarché ze fannen, fir de Rekrutementsproblem ze léisen. Mir haten also eng ganz kloer Directive politique : D'Arméi wisst an déi Technologien do eran.

⁶ Wideband Global Satellite System

⁷ <https://defense.gouvernement.lu/dam-assets/la-defense/lignes-directrices-de-la-defense-luxembourgeoise-a-l-horizon-2025-et-au-dela.pdf>

Et huet och Sënn gemaach, fir d'Arméi an dee Projet do eranzehuelen, net nëmmen am Reformprozess, fir dass an der Arméi nei Metiere geliwwert ginn, mee well d'Arméi eng ganz Rei Ressourcen huet, déi mir wollte gebrauchen.

D'Arméi huet en Terrain zu Dikrech, wou scho ganz vill Satellitteschossele stinn. An déi Satellitteschosselen, déi mir hei wollte kafen, ware vun engem änleche Gabarit. Déi hätten ouni Problem kënnen um Härebiërg installéiert ginn. D'Arméi huet... Wéi déi Satellittenantennen um Härebiërg gebaut gi sinn, do huet d'Post nei Kabele geluecht, nei Fibres optiques haute capacité. Dat war alles do. D'Dikrecher Kasär ass eng Enceinte sécurisée, dat war do.

D'Arméi hat Experten, déi waren do. Si hätte wuel missen ëmforméiert ginn op den Observation-satellitaire-Beräich. Däers ware mer eis bewosst. Dofir hat de Verteidigungsminister am November 2017 mat sengem belsche Kollege en Accord ënnerschriwwen, dass d'belche Arméi eis hëlleft bei deem Projet, éischtens, an zweetens eis hëlleft, dee Savoir-faire an d'Arméi ze kréien. Konkreet ass et drëms gaangen, fir Ënneroffizéier ze forméieren, dat sinn elo net Ingenieure vun enger ganz héijer Sphär, d'Expertise gouf gebraucht. Mee et ass drëms gaangen, fir Ënneroffizéier auszebilden, un esou engem Projet matzemaachen oder dee Projet herno kënnen ze gebrauchen. Dat hätt plus ou moins sechs Méint gebraucht. An déi belche Arméi hat eis zougesot, dat ze maachen.

Et huet och Sënn gemaach, d'Arméi ze froen, dat ze maachen, well de Client vun deene Biller jo och Arméie waren. Dat heescht, déi Relation militaire à militaire war fir eis essentiell, vu dass de Client d'Militär ass. De Client ass d'NATO, d'Planificateure vun der NATO, d'Planificateure vun der EU, d'Planificateure vum SATCEN⁸, d'Planificateure vun de Quartiers généraux multinationaux, d'Planificateure vun de Quartiers généraux déployables. Do ass et evident, dass do eng Relation militaire à militaire muss kommen. Déi schwätzen déiselwecht Sprooch, datselwecht Vertrauen, hunn de Reflex vun der Sécherheet, de Reflex vun der Confidentialitéit vun deem, wat se do maachen. A mir hu festgestallt mam Projet LuxGovSat, dass dat en Handicap war.

Well déi Leit, pardon, déi Clienten, déi u LuxGovSat interesséiert waren, do ware jo och Arméien, do waren och État-majoren, déi si fir d'Alleréischts emol bei d'Defense komm. An déi hätte gär mat der Defense en Accord gehat, well se gezéckt hunn, mat enger reng privater Société anonyme esou sensibel Saachen ze maachen. Well mer déi Lektoun hate vu

⁸ Il s'agit du centre satellitaire de l'Union européenne dont le siège se trouve à Torrejón de Ardoz (Espagne)
<https://www.satcen.europa.eu/>, https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/satcen_fr

LuxGovSat, dass mer do en Handicap dran haten, hu mer decidéiert, da brauche mer d'Arméi, fir dat hei ëmzesetzen, da geet dat vill méi einfach, well do hu mer jo eng Relation militaire à militaire, wat dat vill méi einfach mécht mat de Clienten.

Da ware mer och an deem Dossier an engem anere Kontext, dee vun de Marchés négociés, Marchés publics, Marchés non-publics, Marchés sensibles, Marchés militaires, Biens sensibles, keng Publicitéit, wou een natierlech keng Detailer an e Gesetz schreiwe geet, well ee jo schlussendlech mam Argument kënnt, dass een d'Marchés-gesetz wëll gebrauchen, fir e Bien sensible ze kafen, wou keng Publicitéit gemaach gëtt.

Da wier et effektiv e bësse komesch gewiescht, mir hätten an engem Gesetz all déi Detailer drageschriwwen, souwuel iwwert d'Architektur vum System wéi och iwwert d'Aart a Weise wéi d'Arméi dee Projet do asetzt. Mir haten natierlech net all Detail definéiert, dat ginn ech zou. Mee dat huet ee bei esou Projeten ni am Ufank. Kucke mer zréck, A400M, Dingo, LuxGovSat, „WGS“. „WGS“ maachen ech entre Guillemeten, well de „WGS“ war e Projet ënner 40 Milliounen, do hu mer kee Projet de loi gemaach, wéi mer mam „WGS“ ugefaangen hunn an den MoU⁹ ënnerschiwwen hunn. Deemools war d'Arméi och net prett an equipéiert an ausgebilt. Mee si sinn doranner gewuess, well d'Politik dat gären esou gehat hätt. Dat ass fir mech fundamental.

Och hei, d'Politik hat decidéiert. Mir hate Lignes directrices ugeholl, de Projet an d'Approche ware vum Regierungsrot ugeholl, si waren am Plan directeur festgehalten. Deen ass och vun der Regierung ugeholl ginn. Dat ass fir mech e fundamentaalt Element. D'Politik huet decidéiert. Dann huet d'Arméi och sech anzesetzen an dat ëmzesetzen. Dat war jo net fir muer an iwwermuer gefrot an och net fir d'nächst Woch gefrot. Mir hate véier Joer, fir dat ëmzesetzen.

Dann de Kalenner. Iwwert de Kalenner ass jo och vill geschwat ginn. Mir hätten dat do iwwert de Knéi gebrach, fir séier, séier virun de Walen nach doduerch ze kommen. Mir hu mam Projet ugefaangen am September 2016 a mir hunn e Kontrakt ënnerschiwwen am September 2018. Dat sinn zwee Joer. Dat ass fir déi Leit, déi an deem Beräich schaffen, en normalen Delai, fir esou e Projet ëmzesetzen. Schliisslech hu mer e Satellit *off the shelf* kaaft, also quasi vun der, wéi seet een, *off the shelf*, quasi vun der ...

Une voix.- Vun der Staang.

⁹ Memorandum of Understanding

M. Patrick Heck.- ... vun der Staang - et ass dat, wat ech gesicht hunn -, quasi vun der Staang kaaft. Bon, esou einfach ass et och net, dat ginn ech zou. Mee dat war et awer u sech. Mir hunn näischt Spezielles fait sur mesure fir d'Lëtzebuerger Defense gefrot. Mir hunn u sech eppes kaaft vun der Staang.

De Kalenner, dat ass ganz einfach, mir hunn am Kader vum NATO-Planifikatiounsprozess, dee Verschiddener vun lech nach kennen, wat e contraignante Prozess ass, hu mir am Juni 2017 wat een nennt, en Objectif de capacité ugeholl. D'NATO verdeelt un all d'Memberlänner eng Rei Ambitiounen, baséiert op deem, wat d'NATO brauch, freet d'NATO e Land: „Kënnt Dir eis dat do liwweren?“ D'NATO wousst, dass mir eeben déi Industrie vun den Technologies de l'espace amgaang waren ze entwéckelen an och schonn eng ganz Rei Erfahrung hate mat SES, mat LuxGovSat ware mer amgaang. Do huet d'NATO eis dat gefrot. Mir hunn dat mam Minister gechecked. An eise Minister hat jo souwisou deemools eng ganz Visioun mat den Technologies de l'espace, dat huet eis elo och nach gepasst. D'NATO huet et gebraucht, et war esou eng utile Capacitéit, d'Armée hat Erfahrung, déi konnt een ausbauen. Dofir hu mer deem Objectif de capacité ugeholl am Juni 2017.

Wat waren d'Delaiien? D'NATO huet sechs Joer imposéiert. Dat heescht, à partir de 2017 hu mer dee Satellit do misse liwweren, spéitstens am Juni oder am Laf vum Joer 2023. Dat heescht, voll operationell, deployabel, sämtlech Tester réaliséiert. An da rechent een zréck. 2023 musse mer e liwweren, da rechne mer zréck : Wat brauche mer alles? Mir mussen de Kontrakt negociéieren etc.. Esou ass dee Kalenner entstanen. An am Juni 2017 hu mer dem Minister gesot, dass mer déi grouss Detailer vum Projet stoen hätten. Mir wiere prett, fir dat am Dezember 2017 ze déposéieren. Do sinn Delaiien dra komm, déi net ëmmer ënner eisem Contrôle waren an doduerjer kënnt de Kalenner. Also net e Kalenner, dee gemaach ginn ass, fir nach séier, séier virun de Walen domat duerchzekommen.

Voilà, dat do war scho vill ze vill laang, Madamm Presidentin. Ech entschëllege mech, dass ech esou laang war. Mee et war mer essentiell, fir Ärer Kommissioun ze erkläre wéi mir déi Saach do ugaange sinn a firwat se esou war wéi se war.

Mme Diane Aehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Okay. Villmools merci, Här Heck. Donc je vous passe la parole à vous. Si vous voulez, vous pouvez nous expliquer en français si c'est plus facile pour vous.

M. Geoffroy Beaudot. - Merci, Madame la Présidente. Je n'ai pas d'introduction particulière et je suis disposé à répondre aux différentes questions qui me seront adressées.

Je peux néanmoins signaler à la Commission que jusqu'en septembre 2018, j'étais un officier de la défense belge. Depuis 2006, j'aide en effet la Défense luxembourgeoise à développer leurs programmes satellitaires, notamment dans le cadre du projet WGS ou encore pour le projet LuxGovSat. En 2015 j'ai été détaché de la défense belge à la direction de la défense et le 1er septembre 2018 j'ai quitté la défense belge pour devenir employé de la Direction de la défense auprès de l'Etat luxembourgeois.

Donc jusqu'au 1^{er} septembre 2018 j'étais détaché de la défense belge et depuis le 1^{er} septembre 2018 je suis alors employé de l'État. Voilà.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire. - Parfait. Merci.

M. Geoffroy Beaudot. - Et je suis évidemment ouvert à toutes les questions.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire. - Den Här Di Bartolomeo fänkt un. Duerno den Här Gibéryen.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Merci. Merci och fir d'Presentatioun. Ech kommen zréck op eis lescht Reunioun, déi mer haten. Do war op eemol d'Impressioun opkomm, an dat ass och kloer formuléiert ginn, dass ee kéint unhuelen, dass d'Chamber net d'Wourecht gesot kritt hätt iwwert deen heite Projet an dass d'Regierung respektiv de Minister gewousst hätten, dass déi Suen, déi am Gesetz sinn, souwisou net géifen duergoen, fir de Projet ze stemmen.

Kann dat esou bestätegt ginn? Ka bestätegt ginn, dass d'Exploitatiounskäschte gefeelt hunn, bewosst gefeelt hunn? Oder sinn déi Exploitatiounskäschten aneschtens ze gesi wéi mir dat hei elo gesinn hunn? An da vläicht am éischten Tour eng Fro iwwert dat, wat ech an Erënnerung hunn, wéi dee Satellit hei duergestallt ginn ass, virun eis an och an der Éffentlechkeet, do wär e Volet commercial dobäi gewiescht, wou een hätt kënnen unhuelen, dass Biller kéinten zimmlech lukrativ verkaaft ginn.

An dann eng lescht Fro, wou Dir mech awer selwer drop bruecht hutt. Dir sot, PwC hätt guer net mat lech geschwat. Dat emol an enger éischer Ronn.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Här Heck.

M. Patrick Heck.- Jo, nee. Effektiv, fir déi lescht Fro, PwC huet mech effektiv net gefrot, wat mech iwwerrascht, well ech éischtens zu deem Zäitpunkt, wou dee Projet do developpéiert ginn ass, an der Defense war, a well mir mat PwC eng ganz gutt Relatioun haten. Mir haten och PwC deemools ugestallt, fir eis... Dat war viru menger Zäit, do ass en Audit scho gelaf iwwert d'Organisation interne vun der Arméi, wou se och dat alles op de Leescht geholl hunn, fir do Verschiddenes organisatoresch ëmzestrukturéieren. A mir haten eng zweet Consultance mat PwC, wou PwC eis sollt hëllefen, eng Stratégie de recrutement ze entwéckelen. Mir waren eis natierlech bewosst, dass d'Arméi mat de Lignes directrices méi Leit huet misse brauchen an astellen an och aner verschidde Beruffer an Talenter. A well mer och Rekrutementsproblemer haten, hu mer PwC gefrot, eis ze hëllefen eng Stratégie de recrutement auszeschaffen. Dat war eng gutt Relatioun. Mir hu gutt mat hinnen zesummege schafft. Dofir sinn ech iwwerrascht, ech war och ni frech mat hinnen, soe mer, dat ass net mäi Genre, hätt ech geduecht, dass ee sech dann effektiv hätt kënnen légitimement erwaarden, dass se mech géife froen. Mee bon!

Zum Budget vun deem Projet. Mir hunn eis 170 Milliounen gefrot, fir d'Acquisitioun vun deem Satellit, also Acquisitioun heescht wuel Constructioun, Lancement, Placement en orbite, Livraison en orbite an d'Exploitatioun. D'Exploitatioun, esou wéi mir se verstanen hunn, esou wéi ech se verstanen hunn, esou wéi mir se verstanen hunn, war d'Exploitatioun vu LuxGovSat. Dat heescht, mir hunn ee gebraucht - dat war indissociable vun der Livraisoun vum Satellit - mir hunn ee gebraucht, deem eis dee Satellit do steiert. Dat ass évidemment eppes, wat d'Arméi net kann. An dat ass och e Metier, dee mer net esou hätte kënnen, ouni Näischt, ouni Weideres der Arméi bäibréngen, well dat wier mat ... Da schwätze mer wierklech vun Ingenieuren a vu ganz aneren Typpe vun Investissementen.

Dat heescht, d'Exploitatioun vu LuxGovSat, dat heescht, d'Steierung vum Satellit war indispensable, indissociable vun deem do Projet. Firwat soen ech dat? Majo, wann een den éischten Exposé des motifs liest, steet dat ganz kloer dran, dass d'Exploitatioun, do steet d'Operatioun vum Satellit gëtt iwwer LuxGovSat gemaach.

An dann ass e bësse méi vag am Exposé des motifs beschriwwen, d'Arméi setzt en herno an, d'Arméi schafft domat, « l'armée le met en œuvre ». Mee dat Wuert „Exploitatioun“ am éischten Exposé des motifs, wann een deem elo duerchliest an dat objektiv kuckt, steet do ganz kloer dran. Ech hunn elo d'Wierder net hei, ech misst en noliessen. Mee ech hunn en

nogelies, do steet ganz kloer dran, dass d'Operatioun vum Satellit duerch LuxGovSat gemaach gëtt. Dat Wuert „Gestioun“ kënnt och vir, awer op enger anerer Plaz. Dat Wuert „Gestioun“ war op enger anerer Plaz an et war geduecht, fir ze hëllef beim Lancement, eis do ze berode fir de Lancement vum Satellit.

Dir kënnt lech erënneren, d'IGF huet en Avis ginn iwwert de Projet an d'IGF huet eng Modifikatioun vum Artikel ech mengen 1 war et suggeréiert. Do huet d'IGF dat Wuert „Gestioun“ importéiert. An d'IGF pecht dat Wuert „Gestioun“ un d'Exploitatioun. Do ass eng Konfusioun entstanden. A mir haten effektiv, et là je plaide coupable, mir hätten effektiv missen an der zweeter Versioun vum Exposé des motifs¹⁰ hätte mer missen do méi prezis an eisem Text sinn.

Mee wann een deen éischten Exposé des motifs liest, wat war l'intention vum Legislatuer? Wat war eis Intentioun? Wat war eisen État d'esprit? Dat war ganz kloer, dass d'Exploitatioun soll vu LuxGovSat gemaach ginn, also déi 15 Milliounen.

Bon, wou mer bei deene 15 Milliounen sinn, profitéieren ech dovun, fir och do *mea culpa* ze maachen. Dee Moment, wéi mer de Kontrakt ënnerschriwwen hunn, waren déi 15 Milliounen net méi do. Firwat net? Ma well mer an der leschter Ligne droite vun der Negociatioun, d'Negociatioun geet richteg un à partir du moment wou d'Gesetz en vigueur kënnt. Firwat? Ma bis dohinner weess den OHB jo guer net, ob mir iwwerhaupt eng Autorisatioun kréien. Et hätt jo gutt kënne sinn, dass hei am Debat oder am Examen vun der Kommissioun oder am Debat an der Session plénière de 24. Juli 2018 hätt jo ganz gutt kënne sinn, dass do nach deen een oder anere parfaitement légitime eng Ännerung erabréngt, eng aner Exigence erabréngt an da wär dat Ganz vläicht méi spéit gemaach ginn. Dat heescht, de Contractant, d'Firma, déi weess jo net, ob mir iwwerhaupt eng Autorisatioun kréien, fir esou ee Kontrakt ze maachen. Dat heescht, den Eescht vum Spill geet un à partir du moment, wou d'Gesetz en vigueur geet. Do, elo wësse mer, mir hunn de Feu vert, mir kréien déi Suen, mir kënnen also mat lech e Kontrakt maachen. Elo sëtze mer eis dohinner a mir schwätzen a mir negociéieren nach eng Kéier.

Zum Schluss vun der Negociatioun à la dernière ligne droite do sinn eis Conseillers externes bei eis komm, eppes wat ech virdru vergiess hat ze soen. Mir hunn eis iwwert dee ganze Wee vun der Negociatioun vun de Fleurons vun der Expertise technologique satellitaire zu Lëtzebuerg berode gelooss. D'SES, Hitec, Lux Space, net vergiessen d'belsch Arméi, déi

¹⁰ Document parlementaire 7264-0, projet déposé le 5 mars 2018

ëmmer alles validéiert hunn, wat mer esou gemaach hunn, well mer wossten, dass eis Expertis mam Här Beaudot, deem zwar super ass, mee et ass ëmmer nëmmen eng Persoun, dass mer do e bëssen enk opgestallt waren, hu mer eis déi Saachen ëmmer vun den Experte validéiere gelooss. An en dernière ligne droite hunn déi eis du gesot, hei passt op, do si verschidden Artikelen, déi sinn net kloer, Dir musst dat nach e bësse verbesseren an déi brauchen eng besser Assurance.

Mir haten effektiv eng Assurance virgesinn, déi eis net ganz ofgedeckt huet. Wann ech mech gutt kann erënneren, mee ech si mer net 100%eg sécher, gëtt et en Ënnerschied tëschent enger Assurance, déi Iech den Dommage rembourséiert, wann e Satellit eroffält a futti ass. An et gëtt eng aner Assurance e bësse wéi eng Kasko, déi bezilt Iech den Dommage erëm vum Satellit, dee verluer gaangen ass a si bezuelen Iech och alleguerten Är Paiementer erëm, wat Der fir d'Assurance bezuelt hutt. An SES huet eis gesot, hei normalerweis ass et habituel an deem do Beräich, dass een do wierklech eng Kasko Typ Assurance mécht. Do hu mer dat och nach bäigefüügt.

An do war eis Reserv fort. Dee Choix hu mer awer gemaach, well mer vun eisen externe Beroder gesot kritt hunn, dat do ass e bessere Kontrakt, en ass méi kloer, et sinn nach méi Posten dran, Dir hutt eng besser Assurance, dir protegéiert Iech also géint Iwwerraschunge während der Exekutioun vum Kontrakt.

An ech weess net, ob zënterhier, also wa mer just d'Exekutioun vum Kontrakt mat OHB kucken, sinn do Nokäschté komm? Ech weess dat net. Mee dat misst een da kucken.

Fir déi 15 Milliounen, do hate mer dunn aner Léisungen. Mir hätte kënnen, effektiv et war virgesinn, fir 10 % vun de Billercapacitéit op de private Marché ze verkafen. Dat war deemools eng Demande, déi den Ekonomiesministère eis gefrot hat, fir kënnen 10 % op de private Marché, also u privat Clientë kënnen ze verkafen. Do waren d'Estimatiounen deemools, wa mer rechne mir kënnen esou vill Biller schéisse pro Dag, e Bild um Marché kascht esou vill. Mir wësse jo, wat d'Opérateure froe fir e Bild. Dann hätte mer kënnen theoreetesch 31 Milliounen Euro d'Joer verdéngen. Mir hunn 1,5 Milliounen d'Joer gebraucht, fir LGS ze bezuelen. Dat heescht, mir hätten do eng Reserv gehat, eng Rentrée gehat, mat där mer LGS hätte kënnen dee Moment fir hir Servicer bezuelen.

Aner Optiounen wiere gewiescht, bon, ech weess net, ob ech dat elo soll soen, aner Optiounen wiere gewiescht, ganz einfach zréckzekommen hei an d'Chamber, Iech ze soen, hei et deet eis leed, mir hunn eis do geiert, déi 15 Milliounen fir LGS feelen eis, mir brauchen déi. Kënnt

Der eis eng Rallonge maachen? Ännert d'Gesetz, da maache mer eng Rallonge. Oder mir wieren zrëck bei d'Chamber komm, mir hätten lech gesot, hei lauschtert, déi Depense fir LGS, dat ass u sech net den Invest. Mir kafe jo näischt. Mir rekrutéieren LGS, fir hir Servicer ze kréien. Mee dat ass keen neien Invest. Mir kafen do keng nei Equipementer. Mir sinn am Fonds d'équipement militaire.

Dat heescht, dat war streng geholl, net eng Dépense d'investissement, dat war eng Dépense de fonctionnement. Déi hätte mer eventuell och nach kéinten iwwert de Budget ordinaire huelen. Da wiere mer zrëckkomm, mir hätten lech gesot, hei déi 15 Milliounen feelen eis. Dat ass eng Dépense d'investissement. Ass et okay, wa mer dat iwwert de Budget ordinaire huele vun der Arméi oder vun der Defense? Op där Base hu mer dunn de Kontrakt ënnerschriwwen. Sorry, dat war laang. Mee et ass mer wichteg, well fir mech einfach eng ganz Rei Aspekten komplett vergiess gi si vun deem dote Projet.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-

Also, just wann eppes ass wat confidentiel ass, wat Der elo sot, wier et vläicht gutt, wann Der et soe géift, well da loosse mer dee Moment nämlech och eis Relations publiques dohannen, dass dat da vläicht net herno op den Internet gesat gëtt.

M. Patrick Heck.- Asou, jo. Ech hunn net dodru geduecht, jo.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-

Duerfir wier et vläicht gutt, wann elo verschidde Saache sinn, wou Der gärén hätt, dass déi net dobausse breetgetrëppelt ginn, wann Der eis dat da spezifesch géift soen, dass si eeben och duerfir Bescheed wëssen. Jo.

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Also zur Confidentialitéit wollt ech eppes dozou

soen. De Problem ass jo deen, datt am Fong an dat ass jo och dat, wat déi Dokumenter, déi Der jo all kritt hutt. Dir hutt jo och nach den Avis juridique kritt vu mer, wou iwwerall „confidentiel“ dropsteet.

De Problem ass mat der Confidentialitéit. Dir hutt jo all d'Dokumenter kritt. Do stoung jo ëmmer drop „confidentiel“. Och den Avis juridique vu Clifford Chance, deen Der haut de Moie kritt hutt, do steet jo och drop „confidentiel“. Firwat ass dat? Ma dat ass, well natierlech mer eis musse bewusst sinn, datt mer nach hei ëmmer an enger Situatioun sinn, wou et net sécher ass, ob mer net kéinten ugesicht gi vu Konkurrente par rapport zu enger eventueller Ausschreiwung oder Netausschreiwung.

Ech mengen den Här Heck huet elo erkläert, op wat datt si sech beruff hunn deemools, firwat se keng Ausschreiwung gemaach hunn. Or, dat ass awer, dat ass eng Interpretatioun. Déi kann een deelen, mee déi muss een net deelen. An ech wëll drop hiweisen, datt ech, wéi ech den Dossier iwwerholl hunn d'lescht Joer, datt zu engem gewëssene Moment ee vun deenen zwee anere Konkurrenten envisagéiert hat e Recours géint Lëtzebuerg ze maache wéinst der Aart a Weis wéi mer virgaange sinn. An dat hu mer du verhënnert kritt zu deem Zäitpunkt. Mee dat ass ëmmer nach méiglech.

Duerfir ass am Fong alles confidentiel an deem Sënn, ech menge well mer einfach als Lëtzebuerg eng Rei Risike soss lafen an deem Ganzen. Duerfir wëll ech dat soen. Mee de Rescht, ech wëll lech, dat ass mäi Wonsch vun Ufank un, ech ginn lech all d'Informatiounen, déi Der gären hätt. Ech mengen all Avise sollt Der alles kréien. An ech mengen Dir héiert jo och, ech mengen den Här Heck huet elo seng Meenung gesot. Den Här Beaudot wäert se och soen, den Här Schneider wäert seng och nach eng Kéier hei soen. Bon, ech menge jiddweree soll hei säi Werdegang zitieren. Mir sollen eis dat just bewosst sinn, wat mer no bausse kommunikéieren.

Ech menge politesch mécht jiddwereen ëmmer domat wat e wëllt. Ech mengen dat ass jiddwerengem seng Responsabilitéit. Mee et geet mir drëms ëm d'Donnéeën an ëm d'Detailer, datt mer déi net no bausse kommunikéieren.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Jo.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- ... nozehaken. Déi Fro, déi am Raum stoung, dass d'Regierung respektiv de Minister d'Chamber bewosst, wat de Käschtepunkt ugeet, belunn hätt.

M. Patrick Heck.- Nee. Dat ech menge wann een de Kalenner verfollegt vun all den Decisiounen. De Minister Schneider war an der Session plénière, wéi dat Gesetz hei presentéiert ginn ass respektiv votéiert ginn ass, dat weess ech elo net méi, de 24. Juli 2018. Deen Dag virdrun, dat kënne mer beleen, hu mer erëmfonnt, huet de Minister Schneider mat der Hand op eng vun eisen Notte geschriwwen. Mir haten him eng Nott gemaach, wou mer kuerz resuméiert hu wéi mer déi Offere bewäerten. Mir hate jo dräi Offeren erakritt. Mir hunn en RFI¹¹ gemaach fir och nach Drock op de Präis ze maachen, hu mer déi mam Minister

¹¹ Request For Information" ou demande d'informations

zesummen den 23. Juli 2018 bewäert. An do huet de Minister un Hand vun deenen Donnéeën, déi mir als Direktioun him ginn hunn, war en domat d'accord, dass mer vun do un, ab 23. Juli dann nëmmen nach aleng weider mat OHB weider negociéieren, well déi zwou aner Offeren, Thales¹² an Airbus éischtens vill ze vill deier waren an déi fir eis net derwäert waren, fir weiderzefueren.

Den Dag drop, de 24. Juli steet den Här Schneider hei an der Chamber an e seet: „Ech garantéieren Iech, dass dee Projet net méi wéi 170 Milliounen kascht, sou wéi mir e virhaten.“ Mir hu jo gesot, d'Exploitatioun war fir eis net dee ganze Rateschwanz an der Arméi. D'Exploitatioun war fir eis, wéi am éischten Exposé des motifs geschriwwen, LGS, dass mer ënnert där Enveloppe vun 170 Milliounen bleiwen. Dat heescht de 24. Juli konnt de Minister Schneider net wësse wéi d'Situatioun am September géif ausgesinn.

Dofir kann e kee belunn hunn, kengem eng Netwourecht gezielt hunn. De 24. Juli weess hien net wat mer do am September als Situatioun hunn. Dofir kann een net soen, ech woen net, dass dat behaupt gi wier, et kann een net soen, dass den deemolege Verteidigungsminister hei an der Chamber gelunn hätt. Ech wousst net, dass dat am Raum géif stoen. Mee bon, wann ee mer d'Fro esou stellt, e konnt et net, well hie jo net wousst, wat am September géif op eis duerkommen.

Ass dat de Sënn vun Ärer Fro?

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Wann ech nach eng Kéier just dierf nohaken an dann halen ech de Bak. Fakt ass, Dir sot, mir hätten d'Steierung, dat war ëmmer d'Konzeptioun mat GovSat. Firwat ass GovSat ofgesprongen? Dir hutt gesot, mir waren Der Meenung, dass déi Antennen op den Härebierg gehéiert hätten, ofgeséichert, wéi Der sot. Et brauch een also déi ganz Ofsécherung net ze maachen. Et brauch een net mat engem Privaten e Kontrakt ze maachen, mat Ofsécherung, mat allem. Firwat ass dat net zrëckbehale ginn? Dat sinn awer Froen, déi relativ essentiell sinn an déi an d'Geld schloen, quitte dass et och eppes kascht hätt, mee awer hei am Land bliwwe wär, Retombéeën. An da war och ee Moment de Constat gemaach ginn, datt do wär souwisou e Projet gewiescht, deen een direkt gesinn hätt, dass d'Arméi en net kéint stemmen, mat wat herno d'Auswäertung an esou weider ugeet.

M. Patrick Heck.- Ech hu mer elo séier opgekritzelt, well ech hat vergiess et opzeschreiwen, wéi Der mer d'Fro gestallt hutt. LuxGovSat jo, LuxGovSat war virgesi fir d'Steierung vum

¹² Thales Alenia Space

Satellit, also an eiser Astellung, an eiser Virstellung d'Exploitatioun. Ech kommen ëmmer op deen éischen Exposé des motifs zréck vum Dezember 2017. Dat ass kloer, dat war fir LuxGovSat geduecht, d'Exploitatioun, wann net dee ganze Rateschwanz an der Arméi hannendru wär. Firwat? Majo, well LuxGovSat, de Board vu LuxGovSat ëmmer gesot huet, dat do ass eppes, wat mer kënnen, dat do ass eppes, wat mer wëllen, dat do ass eppes, wat bei eis Strategie passt. Net méi spéit wéi de 25. September, an dat hunn ech erëmfonnt, d'Dokumenter aus dem Board vu LuxGovSat steet ganz kloer dran, dass de LuxGovSat dee Projet do wëllt matmaachen. Firwat si se ofgesprongen? Dat weess ech net.

D'Antennen zu Dikrech. Ech weess net, ob Der schonn alleguerten zu Dikrech waart. Wann een do aus der Kasär eropgeet op de Botterweck lénks huet een, do sti schonn d'WGS-Satellitten an d'LGS-Satellitten. An de Footprint vun deene Satellitten, déi mir hei wollte maachen, war ongeféier dee selwechte Gabarit wéi dat, wat do steet. Dat war natierlech ni festgeschriwwen, schrëftlech festgehalten, Dir setzt déi Antennen do an dohinner. Mee et war vun den Experte vun der Arméi war gesot ginn, dass dat ouni Problem kéint dohinnergestallt ginn. Firwat maache se et net? Kann et net bewäerten, ech weess et net. Ech hunn net nogefrot, muss ech éierlech soen.

D'Externalisatioun nach eng Kéier. Dat ass fir mech e ganz wichtege Punkt. Firwat wollte mir et net externaliséieren? Well de Choix politique vun der Regierung war, wéi an de Ligne-directricë steet, mir hätte gär, dass d'Arméi sech nei Beruffer uléiert. D'Arméi hat eng grouss Erfahrung am Beräich SatCom, jo, Kommunikatioun, net Observatioun. Mee dat ass awer e Kazesprong, fir och deen Typ Technologie ze beherrschen.

D'Arméi schéckt hir SatCom-Teams haut an eng ganz Rei Länner. Dofir war et fir eis wichtig, dass d'Arméi deen neie Savoir-faire do léiert, fir aner Profiller kënnen ze rekrutéieren, fir net am Rekrutement a Konkurrenz ze si mat der Police a mat deenen aneren Administratiounen. Fir an eng aner Richtung ze rekrutéieren, war et fir eis wichtig, dat do net ze externaliséieren. An hu mer festgestallt, dat hunn ech jo och gesot, mat LuxGovSat hu mer eng Rei Obstakelen, un déi mer warscheinlech fréier net geduecht hunn, dat weess ech net, dass et méi einfach ass, wa mir dat do en propriété directe verwalten eis Arméi mat hire Kontakter, mat hiren auslännesche Kolleegen zesummeschafft, dat wier vill méi einfach, vill méi natierlech, vill méi logesch a vill méi pertinent gewiescht. Dofir wollte mir et net externaliséieren.

Mme Diane Aehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-
Okay. Merci. Dann den Här Gibéryen.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Merci, Madamm Presidentin. Ech muss soen, dass ech bis elo e bëssen iwwerfuert sinn an där ganzer Diskussioun, well ech nach net vill méi gescheit si wéi de Mëtten um zwou Auer.

Ech menge mir hunn e Projet presentéiert kritt 2018. An ech gi jo dovunner aus, datt déi Leit, déi dee Projet gemaach hunn, respektiv am Ministère, datt déi sech och zu deem Zäitpunkt Gedanke gemaach hunn, wat dee ganze Käschtepunkt alles inclus géif kaschten. An ech ka mer schlecht virstellen, datt de Minister de 24. Juli 2018 sot déi 170 Milliounen, do geet et net driwwer an dann op eemol am September kënnt eng nei Welt an da gëtt et dat Duebelt.

Dat ass fir mech einfach onvirstellbar, datt een net e Projet bis zum Schluss geduecht huet. Zumindest dat misst ee soen, mir hunn de Projet net bis zum Schluss duerchgehat oder mir hunn d'Chamber belunn. Eng aner Decisioun gëtt et fir mech net. Well et kann een net vun 170, 180 Milliounen dobäikommen. Ech hu bis elo nach, éierlech gesot, ech verstinn dat vläicht nach net richtig, mee kee kloert Argument hei eraushéieren, wéi a wéini gewosst ginn ass, datt déi 170 Milliounen net géifen duergoen a wéi déi 180 suplementar Milliounen zestane komm sinn. Dat hunn ech éierlech gesot bis elo nach net eraushéieren.

Ech hunn och nach net kloer eraushéieren, wann deemools gesot gouf, dat soll op den Härebierg kommen, firwat et dann elo net op den Härebierg kënnt. Och dat hunn ech nach net kloer eraushéieren. Wann dat de politesche Wëlle war, wie kann dann aneschtens decidéiere wéi de politesche Wëlle war? Also ech gesinn éierlech gesot, gesinn net kloer, ech hunn elo keng Äntwerte bis elo héieren op déi Froen, déi ech mer gestallt hunn. Wéi ass dee Projet duerchduecht ginn? Wann Dir gesot hutt, den 23. Juli, zu Ärem Minister, ma hei ass eng Nott, et ass alles dran, 170 Milliounen ginn duer. Wou ass dann do kloer de Feeler? Ech froen elo mol einfach, wou ass dann de Feeler geschitt, datt et net kloer mat deenen 170 Milliounen duergeet?

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Jo, Här Heck.

M. Patrick Heck.- Merci, Madamm Presidentin. Nach eng Kéier. Wat fir mech ganz wichteg ass am Verständnis vun deem Projet, dat ass déi 170 Milliounen viséiere Constructioun, Lancement, Livraison en orbite an Exploitioun, Exploitation veut dire LuxGovSat. Net dee ganze Fonctionnement, déi ganz Mise en œuvre vun der Arméi herno.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Da wësst Der jo, entschëllegt, wann ech dotëschent schwätzen. Da wësst Der jo zu deem Zäitpunkt, datt dee Projet déi 170 Milliounen, déi si bis bei LuxGovSat, bis dohinner gi se. Et ass awer ni gesot ginn, datt dann dat hannendru géif kommen an datt dat géif esou vill kaschten.

M. Patrick Heck.- Mee dat ass, dat hu mer net gesot, well d'Pratique législative bis dohinner säit 2003 zu Lëtzebuerg ëmmer esou war A400M, Dingo a LuxGovSat, dass d'Fonctionnement an d'Mise en œuvre vun deene Systemer, déi mer kafen an der Arméi, déi sinn an deene Fonds-d'équipements-Gesetzer net beschriwwen. Firwat? Well de Fonds d'équipements et nëmmen erlaabt en Invest an eng Acquisitioun ze finanzéieren. D'Mise en œuvre an d'Fonctionnement vum System ginn net iwwert de Fonds d'équipements finanzéiert. An dofir huet de Legislatureur se och ni an deene Gesetzer presentéiert.

A400M, wa mer dat Gesetz noliesen, do steet näischt dran. Et steet just dran, d'Arméi kritt e Fliger an d'Arméi flitt domat. Mee alles dat, wat zënterhier huet misse kaaft ginn, forméiert ginn, stoung net an deem Gesetz.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Dir waart lech jo awer dann zu deem Zäitpunkt bewosst, datt dat hannendru géif kommen.

M. Patrick Heck.- Jo.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Egal wéi et géif finanzéiert ginn.

M. Patrick Heck.- Jo.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Dat heescht, Dir wusst also, wéi mir hei dat gestëmmt hunn an der Chamber, datt do nach eppes géif nokommen. Dir wusst just net, iwwer wat fir ee Wee, datt et géif finanzéiert ginn. War lech dann dunn och schonn dee Chiffer vun 180 Milliounen bekannt?

M. Patrick Heck.- Nee. Nach eng Kéier, Här Gibéryen, ...

M. Gast Gibéryen (ADR).- Dat heescht, Dir hutt e Satellit kaaft bis d'Exploitatioun an dat ass de Käschtepunkt. An iwwert de Rescht hannendrun hutt Der lech keng kloer Gedanke gemaach, op jidde Fall eis näischt gesot.

M. Patrick Heck.- Nee. Ech menge mir schwätze laanschteneen, wann ech mer dat däerf erlaben. Mir si bei de Legislature komm a mir hunn zum Legislature gesot, gitt eis 170 Milliounen fir e Satellit ze kafen, ze liwweren an ze exploitéieren. Punkt. An et steet am Gesetzestext, dass d'Armée deen herno asetzt oder ëmsetzt oder l'armée se l'approprie ... Ech hunn elo net méi nogelies, wéi do steet. Dat heescht, dat wat mir lech gefrot hunn, ass just dat. Mir kafe gär, mir investéieren, nous faisons l'acquisition, an déi kascht 170 Milliounen. Dass d'Armée déi herno asetzt an dass do nach eng ganz Rei Käschte kommen - vun deenen 180 Milliounen schwätzen ech elo net -, mee dass do nach eppes hannendru kënnt, c'est évident.

Mee dat ass an all deenen anere Gesetzer ass et och net beschriwwen ginn an net chiffréiert ginn. A mir hunn eis op déi Précédents, wéi soll ech soen, baséiert. La pratique législative zu Lëtzebuerg bei Fonds-d'équipements-Gesetzer ass et just de Käschtepunkt ze beschreiwen vun deem, wat mer kafen. D'Asetzen dovunner, wann ech déi Gesetzer kucken, A400M an Dingo a LuxGovSat, do steet just dran, dass d'Armée dat asetzt, ëmsetzt, mee dee ganze Fonctionnement, wéi d'Armée dat mécht, sinn do net beschriwwen.

M. Gast Gibéryen (ADR).- War dat och net zu deem Zäitpunkt dann ... Dir hat jo awer dann, wann der wousst, mir maachen elo eng Investitioun 170 Milliounen, do hutt Der lech jo da Gedanke gemaach, wat fir ee Chiffer do hannendru kënnt. An dat war jo net nëmmen lech bewosst, mee dat war och dem Minister bewosst, datt do hannendrun nach eppes kënnt.

M. Patrick Heck.- Jo, mee dat waren, dat sinn net nécessairement Coûts d'investissements.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Jo, nee. Mee Dir waart lech jo awer bewosst, an och de Minister, datt dat do eng éischt Etapp wier a fir dat en œuvre ze setzen, datt do nach eng Envelopp misst nokommen.

M. Patrick Heck.- Jo. Mee nach eng Kéier.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Dat war d'Äntwert. Jo.

M. Patrick Heck.- D'Portée, wéi soll ech soen, d'Portée vun deem Projet, de Projet, wéi Dir e beschreift, d'Portée vun, wéi soll ech soen, de Perimeter vun deem Projet vun 170 Milliounen war just nëmmen akafen, schéissen, Liwwerung vun engem Satellit an d'Exploitatioun iwwer LuxGovSat. Dat ass alles dat, wat mer gefrot hunn.

Dee ganze Rateschwanz hannendrun, dee war eis évidemment bewosst, mee déi si par le passé net an enger Loi d'autorisation FEM¹³ geschriwwen ginn. Dofir hu mir se och hei net beschriwwen.

M. Gilles Roth (CSV).- ... nämlech an d'Pratique législative, dat ass net déi do. Well mir hu jo schonn aner Projete gestëmmt, zum Beispill de Projet RENITA. Den Här Siweck ass dee virstelle komm gewiescht an d'Chamber. Jo, jo, RENITA, dat ass de Funksystem vum Staat, vu Police a CGDIS alles driwwer leeft.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Dat ass net d'Armée.

M. Gilles Roth (CSV).- An do huet genau, an dofir kann ech mer net virstellen, dass dat do eng Pratique fir Fonds d'équipements militaires war a bei anerer géif dat net zielen. Do huet nämlech de Conseil d'État huet deen nämlech sengerzäit ganz kloer gesot sous peine d'oppositions formelles, et misst een niewent der Acquisitioun vum Réseau misst ee chiffrieren an net nëmmen op ee Joer, mee op d'ganz Période d'exploitation déi Käschen, déi géifen ufalen.¹⁴

An Dir kënnt lech genau erënneren, déi meescht sinn heibannen, dass dee Projet eng zweete Kéier an d'Chamber komm ass, eng zweete Kéier an d'Chamber komm ass, de Siweck huet e presentéiert gehat, dunn ass en herno nach eng Kéier komm an et ass genau op där constitutioneller Opposition formelle vum Conseil d'État, wou et huet misste reevaluëiert ginn, wat iwwert déi ganz Period vun deenen 20 Joren oder wat déi normal Fonctionnementszäit vun deem wier, de Volume budgétaire wier. Dofir kann ech mer eigentlech net virstellen, déi Argumentatioun, wou Dir sot, dass et nëmmen hei eng Acquisitioun ass an de Rescht, dat brauch ech emol der Chamber net ze soen.

Well wann de Conseil d'État, do geet et jo net, ob dat elo Militär ass oder Netmilitär. Et geet hei ganz einfach ëm eng verfassungsrechtlech Bestëmmung, déi seet, wann d'Chamber gefrot gëtt, fir eng Evaluatioun vun engem Montant ze maachen, wou si hir Approbatioun muss ginn, dass se natierlech muss iwwert dat Ganzt informéiert ginn. Ech géif souguer soen, wann een dat net mécht, da géif ee privatrechtlech géif ee soen, dat wier eng *culpa in contrahendo*. Dat heescht, dat ass eng *culpa in contrahendo*, de Guy weess dat, dat ass, wann ech e Kontrakt maachen an ech maachen de Cocontractant net iwwert dat Ganzt opmierksam.

¹³ Fonds d'équipements militaires

¹⁴ Doc. parl. 7248-3

Wann dat an Zivillrecht besteet, da mengen ech, datt et awer zumindest an enger Démocratie de base esou muss sinn, wann ee bei d'Chamber geet, well ee verfassungsrechtlech dozou opgefuerdert gëtt, dass een deen der Chamber dann dat Ganzt seet le moment venu, wou se hir Approbatioun gëtt, well soss ass dat fir mech, ech komme vum Land, einfach d'Leit ugeschass. Well ech gi jo net zu engem soen, ech verkafen lech elo en Auto, eng Porsche, oder wat och ëmmer Dir wëllt kafen an Dir fuert ouni Bensinn.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-
Bon, ech fueren ...

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Madamm Presidentin, just dozou eng Zwëschebemierkung, just eng Zwëschebemierkung. Ech weess net, ob den Här Roth den Avis vum Conseil d'État zu deem heite Projet gelies huet.

(...)

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-
Ech hunn en och gelies.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Majo, de Conseil d'État mécht eng Rei vu Bemierkungen iwwert de geneeë Libellé vum Käschtepunkt, méi net.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- il déplore l'absence des données financières concernant l'ensemble du projet LUXEOSys.¹⁵

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Voilà! Dat heescht, ech hunn dann och Travaux-parlementairen nogekuckt an ech hunn den Débat public nogekuckt. Dat war awer anscheinend kee gréisseren Thema.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Jo, Mars, d'Fro ass, war d'Chamber en connaissance de cause, datt un deem Projet nach esou vill hannendru kënnt. Wann d'Chamber einfach gesot kritt, an den 170 Milliounen ass alles dran, dann huet heibanne sech jo warscheinlech kee Gedanke gemaach, wat net do dra wier, wa gesot gëtt, et ass alles dran.

¹⁵ Doc. parl. 7264-1 : « Le Conseil d'État regrette que, sous couvert de la confidentialité de négociations qui seraient encore en cours, la documentation lui soumise ne contient ni de détails, même sommaires, ni d'indications quant à la ventilation entre dépenses d'investissement et de fonctionnement. »

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.-
Den Här Wiseler, wannechgelift.

M. Claude Wiseler (CSV).- Jo, ech sinn, ech muss elo soen awer ganz erstaunt, wann ech nolauschtere wat den Här Heck eis hei gesot huet. Well wann ech dat elo richtig interpretéieren, da sinn, mat deem wat Dir sot, all dat, wat an dem Gesetz vun 2018 stoung jo am Fong kee Problem ausser déi 15 Milliounen, déi an der Exploitatioun do gefeelt hu wéinst LuxGovSat. An de Rescht, dat war jo alles da richtig.

Dat heescht, meng éischt Fro ass déi: Wann dat alles richtig war, da muss jo nécessairement dat falsch sinn, wat PwC eis schreift. PwC schreift, datt d'Arméi absolutt net den noutwendegen technesche Bagage gehat hätt, fir déi Gestoun do ze maachen.

PwC schreift, datt et kloer wär, technesch, datt um Härebierg déi Antennen net hätte kënnen oder net kéinten opgestallt ginn. Dir sot bei deenen zwou Saache genau de Contraire. Dir sot, wann ech richtig verstane hunn, den Härebierg ass absolutt kee Problem an d'Arméi huet den Knowhow, d'Kompetenz an et ass natierlech immens gutt, wann d'Arméi dat do ka maachen.

Datt LuxGovSat ass ofgesprongen an engem gewëssene Moment. Ech géif just gär wësse firwat se dann och ofgespronge sinn. Och dat ass eng vun deene Predonnéen, déi net kloer sinn an déi hei an déi ganz Saach mat erastinn.

Mee ech stelle just fest, datt wann ech lech elo héieren, mer dee Gesetzestext, dee mer elo mussen nostëmmen, am Fong guer net géife brauchen, ausser fir 15 Milliounen, well de Rescht net dra war. Oder wann ech dat falsch verstane hunn, da musst Der mer dat soen.

Ech hunn awer och nach eng Rei aner Froen iwwer, onwarscheinlech vill Froen iwwer vill aner Aspekter. Ech géif se just gär kuerz uschwätzen. Dat Éischt musst Der mer emol erklären: Wou kommt Der iwwerhaupt un déi OHB-I? An ass dat am Ministère de la Défense normal, wann, esou vill ech dat liesen, wann do eng Lëtzebuerger Firma mat enger Firma, mat där se Kontakt huet, an de Ministère getréppelt kënnt an dann e Projet virstellt, datt déi emol ouni Ausschreiwung, well dat hätt een duerchaus kënnen ouni Secret militaire do ausschreiwen, géif ech mengen. Oder Der musst mer erkläre firwat net. An Dir musst mir erklären op Basis

vu wat fir engem Artikel vum Gesetz vun 2012 iwwert d'Defense¹⁶ een dat net hätt kënnen ausschreiwen. Da musst Der emol soe firwat OHB-I einfach emol krack eng Preetüd do ze maache kritt iwwert dat, wat an dee Satellit soll kommen. Dat ass mäin éischte Punkt.

An ech ginn elo ganz graff iwwert d'Etappe weider. Dann déi zweet Saach. Dir sidd manifestement an deem Moment, dat muss dann 2017 sinn, net ganz zefridde mat deem, wat d'OHB-I bréngt, well eng ganz Rei Froen net dra sinn, well eng ganz Rei Erklärungen an där Preetüd net prezis genuch sinn. Da maacht Der e sougenannten RFI, wou Der eng Rei Froen u verschidde Firme stellt. An dee Moment decidéiert Der dann awer an eng aner Prozedur iwwerzeklammen, wann ech dat richteg verstanen hunn. Bis elo war et jo eng Prozedur, wou Der mat engem gehandelt hutt. Hei klammt Der op eemol an eng Prozedur eran, wou Der dräi Firmen dann eng Rei Froe stellt, dont déi Firma, déi lech d'Preetüd gemaach huet. An déi Firma, déi lech am Prinzip och dat Material geliwwert huet aus deem Der den RFI maacht.

Sou, elo musst Der, ech hu jo vill als Travaux-publics-Minister och mat Ausschreiwungen ze di gehat. An ech kennen och dat Gesetz vun 2012. Elo musst Der mer awer emol erklären, wéi Der do kënt rasonéieren. Oder ob Dir der Meenung sidd, loosse mer d'Fro esou dréinen, datt wann Der dat esou maacht, déi dräi Konkurrenten, déi Der jo dann hutt, déi selwecht Chancen hunn, fir lech Äntwerten ze ginn op déi Froen, zäitlech gesinn a vun den Informatiounen, déi se hunn. Well wann ech dat liese wat hei ronderëm steet, da stellen ech just fest, datt et am Fong net esou ass, datt all déi Informatiounen, déi OHB-I ausgeschafft huet, deenen anere Konkurrenten zur Verfügung gestallt gi sinn. Dofir schreift jo och relativ kloer d'PwC, datt et manifestement keng loyal Konkurrenz ass zwëschent deene Konkurrenten, déi Der hei uschreift, weeder zäitlech nach um Inhalt, an da gitt Der einfach den Optrag un OHB-I weider.

Ech wëll just wëssen no wat fir enger Prozedur dat da geschitt ass op Basis vum Defensegesetz. Ech stelle mer och d'Fro, wann ech richteg verstanen hunn, justifizéiert Der de Recours zu dem Defensegesetz op de Fait, datt deen hei Projet spezifesch Recherche an Innovatiounssaachen hätt, déi een net wéilt präisginn.

Dir sot awer virun, mir hu just e Satellit *off the shelf* kaaft, also keen, deen iergendzwousch, fir sécher ze sinn, keen deen iergendzwousch Innovatioun a Recherche nach brauch. Da wëll ech just wëssen: Op wat fir een Artikel vum dem Gesetzestext vun 2012 baséiert Der lech, fir d'Defenseprozeduren ze justifizéieren? Well et ass net, well de Ministère de la Défense eppes

¹⁶ Loi du 26 décembre 2012 sur les marchés publics de la défense et de la sécurité; dossier parlementaire 6439

keeft, datt et keng Marché-publics-Prozedure ginn. Dat Gesetz vun 2012, dat huet 100 Artikelen oder ech weess net wivill. Mee do sinn eng ganz Rei Prozeduren dran, notamment Mise-en-marché-publicken, déi normal lafen an awer och déi aner Prozeduren hunn, e wéineg méi restreinte lafen, all Type vu Prozeduren.

Ech hunn deen Typ vu Prozedur, deen Dir hei maacht, nach néierens gesinn, net am Gesetz an ech gesinn och net, wéi Der kënnt justifizéieren, fir hei, mee dat sot Der mer dann, fir hei déi Prozedur, déi Der gewielt hutt, ze maachen.

Dann hunn ech awer och nach eng Rei Froen iwwert de Fait, datt mer hei, de 24. Juli 2018, e Gesetz an der Chamber gestëmmt hunn. Dir hutt gesot, datt Der virdrun a sech déi Offere vun deene verschiddene Firmaen eran hat. Sou. Da wëll ech just wëssen, wann Der déi Offeren eran hat, dann hutt Der jo d'Präisser awer kannt dovunner. An déi Präisser, déi Der eran hat an deenen Offeren, do wéilt ech einfach wëssen: Wat sinn dann d'Präisser vun OHB-I a vun deenen aneren zwou Firme gewiescht? Well et ass jo awer net onwichtig de Präis, deen an der Offer, deen den 22. oder den 20. Juli eran hat ze kennen, fir awer kënnen ze jugéieren, ob dat, wat de Minister de 24. Juli an der Chamber gezielt huet an dee Präis, deen ee manifestement jo da virdru kannt huet, ob dat korrespondéiert zu deem, wat Der elo gesot hutt, an zwar datt de Minister dovunner ausgaangen ass, datt de Gesetzestext net géif iwwerschratt ginn.

Wann ech de Marché kucken, deen am September ënnerschriwwen ginn ass, an ech kucken, wat an deem Marché dran ass, da weess ech, wann ech dee Marché ënnerschreiwen, datt dat net duergeet, wat am Gesetz steet. Dat heescht, ech hunn zwou Etappen, ausser Dir sot mir elo, Dir hutt et säit Juli vill méi bëlleg gemaach. Mee ech ginn dovunner aus, datt à peu près dee Marché, deen erakomm ass am Juli dee selwechte war, wéi Der duerno als Kontrakt ënnerschriwwen hutt, à peu près. Sou, wann ech dat gesinn, da muss ech soen, da sinn ech mer bewosst, datt et, warscheinlech souguer ganz sécher, net wäert duergoen, dee Präis, deen an dem Gesetz geschriwwen gëtt.

Ech ginn awer trotzdem an d'Chamber an ech soe kee Wuert dodriwwer. Spéitstens, spéitstens wann ech am September de Kontrakt ënnerschreiwen, well dann ass e jo fix. Am Juli hätt ee vläicht nach kënnen hoffen en erofnegociéiert ze kréien. Mee spéitstens am September, wann Der en ënnerschreift, wann de Minister en ënnerschreift, ass de Präis jo fix. A spéitstens da weess ech jo awer, datt ech net am Kader vum Gesetz bleiwen. Da wär als Minister *mäin* éischte Reflex gewiescht, wann ech dat weess, éier ech et ënnerschreiwen, ginn ech d'Chamber an d'Comexbu informéieren, fir ze soen, hei ech hunn e Problem. Och wann

et nëmme 10 oder 15 Milliounen ass. Ech hunn e Problem, well ech aus dem Kader lafen. Ech wëll dee Kontrakt elo ënnerschreiwen, mee Dir musst wëssen, Chamber, wannechgelift, datt do nach eppes nokënnt. Mee hei kënnt näischt.

Dofir ass meng Fro: Wann der 168, 169 Milliounen ënnerschreift als Kontakt, wéi ass et da méiglech, datt Der dovunner ausgitt, datt 170 Milliounen duerginn?

Dann zu der Ausso, déi Dir gemaach hutt, déi doranner besteet, datt fir Iech d'Exploitation eppes ganz Restreintes ass an de Mise en œuvre an de Fonctionnement net dovunner Deel wären. Ech kann zwar do nëmme staunen. Well wann ech liese wat an der Chamber gesot ginn ass, wat och de Rapporteur vum Projet, dat heescht, wat eis gleewe gedoe ginn ass an der Chamber, dann ass dat awer net, dann ass dat awer net esou.

De Marc Angel seet als Rapporteur, deem da fir eis hei schwätzt, ganz gentil a léif, datt dat plafonnéiert ass op 170 Milliounen iwwer eng Period vu 14 Joer, dat heescht, de ganze Präis vu 14 Joer ass plafonnéiert op 170 Milliounen. An där Zomm vun 170 Milliounen sinn och d'Frais-de-gestionen dran a sinn och d'Margen abegraff. Dat ass dat, wat mir an der Chamber erzielt kritt hunn a wat de Rapporteur en toute bonne foi, well ech kann dem Marc sécherlech näischt anescht virwerfen, en toute bonne foi a sengem Rapport mëndlech, schrëftlech, bon schrëftlech hunn ech elo net nogekuckt, mee mëndlech op jidde Fall an aller Däitlechkeet onwiddersprach, onwiddersprach vun dem Minister, deem duerno op ganz aner Saachen ageet an net op de Präis, hei erzielt.

Dat heescht, d'Chamber ass gleewe gelooss ginn, datt dat op 14 Joer de ganze Präis wier. Sou. Elo stëmme mer 180 Milliounen méi an Dir fannt dat normal. Ech muss soen, déi Explikatiounen, déi Der bis elo doriwwer ginn hutt, sinn awer fir mech äusserst problematesch.

An därf ech just nach déi Fro stellen, dat ass, ob Der virun dëser Reunioun vum Här Schneider kontaktéiert gi sidd an der mat ëm beschwat hutt oder net. Wann dat ... Okay. Et ass just fir sécher ze sinn, vu wat mer wéi mer hei schwätze mateneen. Voilà!

M. Patrick Heck. - Déi 185 Milliounen. Den Här Wiseler seet elo, ech géif elo hei setzen a soen 185 Milliounen ass fir mech absolut normal. Ech kann Iech net soe wou déi 185 Milliounen hirkommen. Dat ass no menger Zäit geschitt. Ech war net méi do, soudass ech elo hei net kann, wéi soll ech soen, ...

M. Claude Wiseler (CSV).- Kann ech lech nach, ech hunn den Här Schneider gelies. Dir kënnt vläicht mer dann eng Äntwert op déi Fro ginn. Ech hunn den Här Schneider gelies, dee seet: „Dee ganze Supplément, dee mer elo hei stëmmen, dat ass well déi nei Regierung, also deen aneren Defenseminister, d'Politik vun der Defensepolitik fundamental ëmgeännert huet, an et ass, well mer eng aner Defensepolitik, aner Ligne-directricen hunn, wou dee Projet hei méi deier gëtt.“ Aussoen aus der Zeitung, déi den aktuellen, de fréieren Defenseminister par rapport zum aktuellen Defenseminister mécht.

Ech wëll just wësse vun deene Leit, déi aus dem Defenseministère hei sëtzen: Ass déi Strategie dann elo geännert, total geännert? Op jidde Fall krute mir dat als Chamber vun der Regierung net erzielt. An ech wëll wëssen, wann dat geännert ass, wat ass da geännert, datt dee Projet esou vill méi deier gëtt? Well dat ass d'Explikatioun vum Här Schneider, déi hutt Dir elo net ginn, déi huet den Här Schneider ginn. Mee ech froen lech Är Meenung driwwer.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Jo, Här Heck.

M. Patrick Heck.- Bon, ech kommen nach eng Kéier zrëck och op dem Här Roth seng Fro. Mir sinn am Marché défense. De Marché défense ass eppes, déi fonctionéieren einfach anescht wéi en normale Marché. Wann een, Dir hutt vum RENITA geschwat oder wann de Staat Projete mécht, do si vläicht sämtlech Fonctionnementskäschten dran, jo. Mee wann ech awer kucken déi Base légale op där mir geschafft hunn, loi FEM vun 2003, a wann ech do den Exposé des motifs vun deem Gesetz liesen, a wann ech den Avis vum Staatsrot vun deem Gesetz liesen, do steet dran, dass d'Marché defense eppes ganz Spezifesch ass, schwéier Käschten ze definéieren. Et weess een am Ufank net, wou een ufänkt a wou een herno ophält. Dat sinn d'Wierder vum Staatsrot an et sinn d'Wierder vum Exposé des motifs vum Minister vun deemools. Dat ass eng spezifesch Matière.

M. Gilles Roth (CSV).- Et ass en Ënnerscheed, wann Der erlaabt, déi Zwëschefro. Et ass en Ënnerscheed zwëschent engem Marché, dat eng Exécution pratique fir e Projet ass an dem Projet selwer. Ech mengen, dass et awer e Minimum vun enger gudder Informatioun ass, dass wann e Minister, e Member vun der Regierung bei eng Chamber kënnt, déi soll d'Aktioun vun der Regierung kontrolléieren, dass de Minister alles seet. Deen eenzelnen Deputéierte kennt jo net dee Marché esou am Detail, wat do nach hannendru kënnt. Dat ass jo, éierlech gesot, reng onméiglech bei 60 Deputéierten. A wann, den Här Wiseler huet lech eigentlech d'Phrase-clé aus dem Rapport gelies. De Rapporteur, dat heescht, op Base wou d'Chamber hir Zoustëmmung zu der Autorisation de dépense ginn huet, ass dat total anescht duergestallt,

wéi Dir dat elo sot hei op Base vum Gesetz vun 2003 iwwert de Fonds d'équipements militaires. Dorëms geet et. Et geet guer net ëm de Marché.

Ech weess och, dass e Marché, wann ech e Militärapparat kafen, vläicht eppes anescht ass wéi wann ech en Auto kafe gi fir e Ministère. Dat stellt keen a Fro. Hei geet et ëm déi fundamental Fro: Wat ass den Deputéierte gesot ginn, an dat parti- a fraktiounsiewergräifend? A manifestement net dat ass den Deputéierte gesot ginn, wat Dir elo haut hei sot. Den Här Wiseler huet lech eigentlech d'Phrase-clé vum dem Rapporteur virgelies. An Dir wësst, dass d'Deputéierte stëmmen op Base vum engem schrëftlechen, mee och op Base vum engem mëndleche Rapport.

M. Patrick Heck.- Also, ech sinn absolutt bereet ze akzeptéieren déi Kritik, dass een an esou engem Typ Marché sämtlech Käschte muss op den Dësch leeën. Jo, je veux bien. Et ass eng Kritik, déi ass absolutt justifizéiert. Mee wann ech awer dann déi ... Ech kommen nach eng Kéier op d'Pratique législative zrëck. Et deet mer leed, dass ech mech hei elo esou obstinéieren. Wéi mir dat ugefaangen hunn dat Gesetz ze schreiwen, do si mer kucke gaangen, wat stoung am Gesetz fir den Airbus A400M? Wat stoung am Gesetz, wéi den Dingo kaf ginn ass? A wat stoung am Gesetz, wéi de LuxGovSat kaf ginn ass? Dat war eis Inspiratioun, dat sinn déi Précédents, op déi mer eis baséiert hunn. An an deene Gesetzzer steet näischt iwwer Frais de fonctionnement, Mise en œuvre. Et ass just de Projet ass de Marché. Dat waren déi Précédents, un deene mir eis ugeluecht hunn.

Ech akzeptéieren d'Kritik, dass dat vläicht falsch war, okay. Mee mir hunn déi Gesetzzer geholl, well dat déi Gesetzzer sinn, déi sech op d'FEM-Gesetz baséieren. An deene Gesetzzer steet just dran, dat ass en Equipement fir d'Armée, wat d'Armée herno asetzt am Kader vu sengen internationalen Obligatiounen. Ech hunn alles nogelies. Do steet näischt dran iwwert d'Frais de fonctionnement. A Gott weess, dass beim A400M vill huet missen nokaaft ginn. A Gott weess, dass beim Dingo vill huet missen nokaaft ginn, an och beim LuxGovSat. Mee an de Gesetzzer steet näischt, och net am Exposé des motifs.

Je veux bien, dass dat falsch ass, jo, okay. Mee et sinn déi Précédents, un déi mer eis gehalen hunn. De Marché ass de Projet. De Projet ass e Satellit kafen, liwweren, exploitéieren. Exploitéiere wëll heeschen, LuxGovSat. Alles dat sinn 170 Milliounen. Mee déi ganz Mise en œuvre iwwert d'Armée war do net viséiert. Ech kann lech näischt anescht soen. Dir rufft mech, fir mech ze froen, wéi hutt Dir dann deemools do, wéi soll ech soen, wat war Är Approche? Dëst ass eis Approche. Bon, déi 185 Milliounen, ech woen ze behaapten, mee dat ass elo net

scientifique an ech wëll och net festgeneelt ginn. Ech woen ze behaupten, dass wa mer bei der Internisatioun gebliwwe wieren, dass d'Armée et mécht.

Ech akzeptéieren och, ech weess net, ob et den Här Roth war oder den Här Wiseler war, dass haut am PwC-Rapport steet, d'Armée ka partout net dee Savoir-faire do léieren. A bon, an de SatCom an den Dingo, wat jo och e ganz anere System war wéi den Hummer. Wou kënnt dee Savoir-faire dann hier? Dofir war de Choix politique vun der Regierung virdrun, fir dass eis Armée nei Beruffer léiert. Elo par définition léiere se eppes Neies, wat se haut nach net wëssen, eis Armée war dobäi, mir haten Honnerte Sitzungen iwwert d'Lignes-directrices. De Chef État-major war an all deene Reuniounen dobäi mam Minister. Fir all Reunioun mam Minister Schneider hate mer en Ordre du jour, en Dossier, e Compte-rendu. De Chef État-major war do mat zwee, dräi Offizéier. Si hunn e Plan directeur mat ausgeschafft, wou kloer drasteet « l'armée s'appropriera ce système ». Haut seet d'Armée: Kënne mer net. Firwat hu se eis dat dann deemools net gesot? Deemools huet keen eis dat gesot. Dat war eise Wëssensstand zu deem Moment, wou mir dee Projet do eraginn hunn.

Firwat OHB? Bon, dofir soen ech nach eng Kéier, et deet mer leed, dass ech, ech wëll wierklech net hei als en arroganten obstinéierte Beamten optrieden. Mee Dir rufft mech, fir mech ze froen, wéi sidd Dir déi Saach ugaang. An ech soen lech, wann ech kucke wat d'Pratique vum Legislatuer war dans les marchés d'investissement défense, ass et de FEM, an de FEM ass ganz kloer, y compris den Avis vum Staatsrot, déi Käsche sinn net prévisible. Do kommen ëmmer Saachen derbäi. An dofir kënne mer, brauche mer e spezielle Fong, dee Joer fir Joer weidergeet, deen ass also net an der annuité budgétaire bleift. An all déi Gesetzer, déi duerno komm sinn, hunn dat och gemaach. Do si keng Frais de fonctionnement dran. Et deet mer leed. Ech sinn elo warscheinlech éischter op der Limitt vum Anstand, fir eng Chamber. Ech entschëllege mech dofir. Mee Dir hutt mech komme gelooss, fir mech ze froen, wéi sidd Dir déi Saach do ugaang. An ech soen lech, mir sinn déi Saach ugaang wéi all déi aner Projekte virdrun an deem do Beräich och ugaange sinn.

Dat war vläicht falsch, je veux bien. Gutt. OHB, firwat hu mer OHB geholl? OHB ass bei de Wirtschaftsministère gaang an hunn do eng nei Technologie presentéiert. Dat mengen ech ass jo am Rôle vun engem Wirtschaftsministère d'Industrie ze ënnerstëtzen. De Wirtschaftsministère huet se bei eis geschéckt am September 2016, well eebe gesi ginn ass, do ass eng potenziell Application militaire, wat mer gekuckt hunn. Dat hu mer och effektiv festgestallt, do ass effektiv eng Application militaire dohannert. Dat huet e Besoin, dat huet eng Utilité militaire. Mir woussten, dass d'EU an d'NATO aus deenen dote Beräicher Prioritéite gemaach hunn. An do hu mer mat hinnen, mer hu se gesinn, mir hunn OHB gesinn.

D'Ekonomomieskolleege waren ëmmer dobäi a mir hu mat hinnen eis dat presentéiere gelooss. Wat ass de graffen, wéi soll ech soen, Descriptioun vun deem Projet? Wat kann en? Wat ass do dran? A bon, et ass natierlech net duergaang, fir kënnen e Kontrakt ze negociéieren. Do hu mer déi Etüd gemaach mat OHB. Wat elo genee dra war, do bieden ech vläicht de Major Beaudot ze froen, firwat se se dee Moment gemaach hunn, wat do dra war. Mir hunn e Marché négocié gemaach op Basis vum Marché-publics-Gesetz défense, e Marché négocié sans publicité.

A partir du moment, wou mer Marchés négociés maachen, mengen ech, mee do misst ech kucke wat mer vun de Juristen deemools erkläert kritt hunn. Ech menge wann een e Marché négocié mécht, brauch een u sech net eng speziell Prozedur ze applizéieren. Mee egal wat ee mécht, muss all Mënsch och d'selwecht traitéiert ginn.

A partir du moment, wou mer en RFI maachen, muss all Mënsch d'selwecht traitéiert ginn. Déi selwecht Donnéeën müssen am RFI sinn. Et müssen déi selwecht Délais sinn. D'Critères d'évaluation müssen déi selwecht sinn. An ech menge kënnen ze behaapten, dass dat och de Fall war. Annerhallwe Mount fir op en RFI ze äntweren, ass an deem Marché fir e Satellit vun der Staang mengen ech net ze kuerz. Ce sont les délais du marché, vun der Staang. Ech hunn zwar effektiv elo relativ *expressis vulgaris* vun der Staang geschwat, mee et geet awer ëm e Renseignementssatellit. Dat ass net e Wiedersatellit. Dat ass awer eng bestëmmten Technologie, wou mer genee draschreiw wat e kann, firwat mer en asetzen a wou mer e gebrauchen. Ech weess net, ob dat awer dann eng seriö Approche gewiescht wier, wann een esou sensibel Saachen akeeft.

Voilà, wéi gesot, déi Kritik, déi ech och akzeptéieren, déi ech virdrun och gesot hunn. Dee Moment, wou mer de Kontrakt ënnerschriwwen hunn am September, wousste mer, dass déi 15 Milliounen net méi do ware fir LuxGovSat. Do hate mer aner Alternativen. Op där Basis hu mer de Kontrakt ënnerschriwwen. An ech behaapten nach eng Kéier. Et ass elo net, well ech elo speziell gutt wier mam Minister Schneider. Mee wann een den 23. Juli seet, et ass gutt, da fuert just mat OHB weider an dann de 24. Juli an d'Chamber geet a seet, ech engagéiere mech, dass mer ënnert deenen 170 Milliounen bleiwen, fir deen do Projet, veut dire fir deen do Marché, veut dire Exploitation LuxGovSat an net dee ganze Rateschwanz Arméi hannendrun, mengen ech, fannen ech perséinlech, dass dat nozevollzéien ass, dass een de 24. Juli net weess, wou een am September drun ass.

A mir hate wuel wëlles, mee do ware keng Sessions parlementaires méi, mir waren e puer Woche virun de Walen. Mir hate wuel wëlles duerno zrëckzekomme bei lech an lech ze soen, entweder gitt eis eng Rallonge, mir änneren d'Gesetz, maacht nach eng Kéier 15 Milliounen oder 20 Milliounen dra fir de Projet, net dee ganzen, also le projet et le marché. Wann ech soe Projet, c'est le marché. An ech ginn nach eng Kéier zrëck op den Exposé des motifs vun 2017, wou dat och esou dra steet: « Le système sera opéré par LuxGovSat. »

M. Gilles Roth (CSV).- Ass dat eng Kéier an enger Nott festgehalen ginn, ...

M. Patrick Heck.- Am Exposé des motifs vun 2017, pardon.

M. Gilles Roth (CSV).- ... fir zrëckzekommen an d'Chamber?

M. Patrick Heck.- Nee, nee. Dat muss ech éierlech soen, nee.

M. Claude Wiseler (CSV).- Wann Der wëlles hat jo zrëckzekommen, dann ass et fir mech jo relativ kloer, dass de Minister wousst, wéi en an d'Gesetz gemaach huet respektiv wéi en de Kontrakt ënnerschriwwen huet, dass et net géif duergoen? Wann Der wëlles hat zrëckzekommen. Also duerfir, d'autant plus häss de da missen hei an der Chamber soen, respektiv hätt misse wéi de Kontrakt ënnerschriwwen ginn ass, fir d'éischt d'Chamber eigentlech. Ech kann net verstoen, zumindest dass de e Kontrakt ënnerschreift, wou s de weess, dass et net duergeet, ouni d'Chamber au préalable ze informéieren.

An de préalable ass mer hei wichteg. A wann da keng Chamber ass, muss nach ee mir erklären, déi Fro hat ech net gestallt: Firwat war deen Zäitdrock? Hei gëtt konstant gesot, mir waren ënner Zäitdrock, dat huet schnell misse goen, dat huet alles direkt misse gemaach ginn. Wat war dann den Zäitdrock? Wat war den Zäitdrock?

An dann och meng aner Fro, Justificatioun vum Marché négocié défense. Ech mengen, Dir kennt jo net einfach soen, et ass en Defenseprojet, also maache mer e Marché négocié. Ech hunn den Text hei vun der Defense, deen huet, do ginn all Zorte vu Prozeduren a vu Marchéë virgesinn. Dat geet vun dem klassesche Marché public iwwert all Typpe vu Marchéen, déi Der och an den normale Beräicher hutt. Dir hutt, wann ech dat richteg verstane hunn, d'Procédure négociée sans publication vun dem, sans publication d'un avis de marché erausgewielt. A wann ech richteg verstane hunn, ech sinn dës awer net sécher, do hätt ech och gär eng Confirmatioun, da justifizéiert Der dat mat engem vun de Fäll, wou et da justifiabel ass „pour les services de recherche et de développement“.

Ass dat esou? A wa jo, muss ech erkläert kréien, wat dann hei Recherche an Développement ass. Well wann Dir dee Marché do gebraucht, deen Der gebraucht hutt, da musst Der e jo och justifizéieren.

An zweetens entsprécht dee Marché, wann Der dann en RFI maacht mat Mise en concurrence vun dräi Konkurrenten och net der Prozedur, déi ech hei am Text liesen. Et ass entweder déi eng oder déi aner.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Här Heck.

M. Patrick Heck.- Jo. Zu der Signature vum Kontrakt nach. Eng vun deenen Optiounen, déi ech virdrun och gesot hat, dat war eebe LuxGovSat kënnen ze bezuelen op der Basis vun de Recetten, déi mer, déi mer ...

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Iwwert d'Biller.

M. Patrick Heck.- ... iwwert d'Biller, voilà, 10% vun der Capacitéit vum Satellit sollt jo kënnen u privat Clientë verkaf ginn. Mir wësse jo wat Biller kaschten. Do konnte mer ausrechnen, majo wa mer 10 % d'Joer kënne verkafen, kréie mer 31 Milliounen d'Joer eran. Mir brauchen 1,5 Milliounen d'Joer fir LuxGovSat, dat wier u sech duergaangen. A mir hunn dem Minister dat esou erkläert an dem Minister do eebe Sécherheet ginn, dass dat eng Optioun wier. An op där Basis huet de Minister ënnerschriwwen, well mir ëm gesot hunn, dass dat eng „option viable“ wier.

De Marché négocié hunn ech elo net am Detail duerchgekuckt, muss Iech éierlech soen, ech hu mech elo méi op de Projet, op d'Genèse vum Projet vum Rapport PwC konzentréiert. Ech hunn de Rapport och viru Kuerzem eréischt gelies, well et hat kee mer e geschéckt. Ech si mer en op „RTL“ siche gaang¹⁷ an ech hu mech do haaptsächlech op d'Genèse vum Projet konzentréiert. Et wier och flott gewiescht, wann een de Rapport matzäite kritt hätt. Mee bon. Dofir, voilà dat dozou. Ech hu mech op d'Genèse vum Projet konzentréiert, eis Approche. De Marché hunn ech den Artikel 28 elo am Kapp vum Marchésgesetz, jo, voilà.

¹⁷ Mail de M. Heck du 19/06/2020 à 17:55 „Leschten commentaire : den minister bausch sot een mpoment sie haetten mier direkt den pwc rapport gescheckt. Ech hun op mengem pc um buro gecheckt an do hu ech keng traces vun esou enger communicatioun fonnt. Wei schon gesot, ech hun den rapport vun rtl.lu erofgelueden, e puer deeg virun der sitzung.“

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Ech wëll awer soen zum Här Heck senger Remark, datt en de Projet och gären éischter geschéckt kritt hätt, datt mir dem Här Heck de Projet direkt geschéckt hunn¹⁸, also net de Projet, de Rapport PwC geschéckt hunn, wéi mer woussten, datt en hei an d'Kommissioun kéim. Fir de Rescht wëll ech dem Här Heck soen, datt den Här Heck net méi Direkter ass vun der D7, mee am Ausseministère schafft an datt ech net geséich, wat mir elo géifen entre-temps, alles wat mir an der D7 maachen, dem Här Heck nach schécken. Mee en huet e kritt op der Sekonn, wéi ech wousst, datt e géif heihinner invitéiert ginn. Ech wollt dat awer hei preziséieren, net datt hei e Mëssverständnis opkënnt.

Mme Diane Adehm, *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Merci, Här Bausch. Ech hunn d'Madamm Bernard, duerno den Här Halsdorf, dann den Här Bauler an dann nach eng Kéier den Här Di Bartolomeo an dann den Här Gibéryen nach eng Kéier. Ech soen d'Nimm elo eng Kéier der Rei no, well ech mierken, dass jiddwereen hei fënnefmol de Fanger weist. Mee ech probéieren awer der Rei no ze fueren, sou wéi Der lech gemellt hutt.

M. Mars Di Bartolomeo (*LSAP*).- Et wier vläicht och gutt, wann ...

Mme Diane Adehm, *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- A pardon, jo den Här Beaudot sollt nach zu OHB-I op dem Här Wiseler seng Froen äntweren. Entschëllegt, pardon.

M. Geoffroy Beaudot.- Merci, Madame la Présidente. Oui, en fait il y a beaucoup de points sur lesquels je voudrais vous apporter des précisions, mais je ne vais pas tous les parcourir maintenant. Mais un point pour moi essentiel, sur lequel je voudrais revenir, si vous me le permettez, c'est au niveau des capacités de l'armée à effectuer une partie de l'exploitation du système. Je pense que c'est un élément essentiel vu que c'est une grosse partie du budget nécessaire qui est demandé aujourd'hui afin de compléter le projet initial.

En effet, dans le projet de loi initial, il avait été prévu qu'une partie de l'opérationnalisation du système serait effectué par l'armée et donc, "sans coût". La partie technique, ce qui est repris comme "exploitation" dans la loi actuelle, était prévu pour LuxGovSat. Il faut comprendre que dans la gestion globale d'un système satellitaire, il y a plusieurs entités. Notamment, dans un

¹⁸ Mail du Ministère de la Défense du 22/06/2020 17:53 : « Op der Säit 32, ass e Saatz vum Här Minister gehighlight à do sollt e Commentaire/Foussnote dobäi kommen deen rectificiéiert dass den Här Heck den Rapport vu PwC net direkt geschéckt krut mee en krut ugebueden e geschéckt ze kréien an en huet dat déclinéiert;»

système d'imagerie satellitaire comme le LUXEOSys, il y a une entité qui sera en charge de parler avec les utilisateurs. Ces opérateurs vont recevoir les demandes d'images, les distribuer une fois qu'elles auront été prises par le satellite et les archiver sur des bases de données.

Donc, la fonction de cette entité opérationnelle du système LUXEOSys est de recevoir la demande, l'analyser et envoyer le *tasking* vers une autre entité plus spécialisée afin de réaliser un "plan d'imagerie". Ce plan sera d'ailleurs réalisé par l'armée belge. Une fois que l'image aura été prise, il faudra également l'envoyer vers les utilisateurs. C'était exactement cette partie-là qui était prévue pour l'armée. C'est une compétence de gestion, recevoir des demandes, analyser des demandes, transférer les demandes et distribuer les images une fois que les images sont prises.

La partie technique du projet, celle prévue pour LuxGovSat, c'est ce que l'on appelle le MOC - *mission operation center* – c'est à dire le centre "qui parle avec le satellite". Là, en effet, et depuis le début du programme (comme mentionné dans le cadre de l'exposé des motifs de la loi), c'était une partie technique que l'armée ne pourrait pas gérer à moyen terme. Pourquoi ? Parce que pour opérer un satellite, il faut certaines compétences pour communiquer avec le satellite, le bouger pour éviter des collisions, le maintenir sur sa position orbitale, lui transférer les plans d'imagerie et bien d'autres choses encore. Comme on savait dès le début que c'était une partie technique, nous avons prévu un budget spécifique de 15 millions d'euro car ces services ne pouvaient pas être confiés à l'armée.

En résumé, la partie que nous envisagions au départ de confier à l'armée, est une partie de gestion qui demandait certes certaines compétences (traitement de demandes, distribution d'images, etc.), je le reconnais, mais on était en 2018 et le satellite sera lancé en 2022. Donc l'idée à la base était de construire ce système avec l'armée et donc construire les compétences nécessaires petit à petit avec eux.

En termes de nombre de personnes, je pense que c'est important également de le préciser, ce centre de gestion des images représente *grosso modo* 25 personnes. Ces compétences qui étaient prévues pour l'armée luxembourgeoise. Pour la partie gestion technique, le MOC, prévue pour LuxGovSat, on parle d'un chiffre de 20 personnes et c'est en effet les 15 millions qui étaient prévues dans la loi initiale et qui ont disparu au moment de la signature du contrat.

Voilà, je pense que c'était important de le préciser car lorsque j'entends que l'armée ne disposait pas des compétences techniques pour opérer le système, il faut nuancer. Certes, en 2018, il n'y avait pas eu de concertation avec l'armée, nous n'avions pas encore pu expliquer

en détail le rôle que l'on voulait confier à la défense. Maintenant dire que c'est impossible, en quatre ans, de construire ces compétences de gestion du LUXEOSys, là, j'é mets un avis personnel, je pense que c'est un peu aller trop loin. Je parle d'expérience par rapport à la défense belge, c'est une formation qu'on donne à nos sous-officiers endéans 6 mois. Donc ce n'était pas à priori complètement irréalisable selon moi (d'un point de vue compétence technique).

Merci.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Sinn domadder d'Froen all beäntwert? Da géife mer bei d'Madamm Bernard goen.

M. Claude Wiseler (CSV).- Les questions sur la procédure et les choix ne sont pas encore ... Moi, je voulais simplement une confirmation que lors de la procédure, pour faire cette procédure-là, qu'on s'est basé sur l'article 28.2 alinéa a sur "recherche et développement".

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Entschëllegt, juste une chose. Här Di Bartolomeo, wéi Dir virdrun Är véier Froe gestallt hutt a si waren net alle véier beäntwert, hutt Der och konnte bei deenen nohaken, déi net beäntwert waren. Vun dohier hunn ech lech d'Geleeënheet gelooss an da loossen ech och all deenen anere Membere vun der Kommissioun, wann hir Froen net beäntwert sinn, fir se beäntwert ze kréien.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).-

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Här Di Bartolomeo, ech hunn Zäit bis siwen Auer den Owend.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Du has och nogefrot, Mars.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Voilà!

M. Gast Gibéryen (ADR).- Du has och nogefrot, Mars.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Jo. Voilà. M. Beaudot va répondre à la question de M. Wiseler.

M. Geoffroy Beaudot.- Donc, pour l'étude, en effet, je confirme que c'est l'article 28.2 a été utilisé, mais je n'ai malheureusement pas l'article devant les yeux. Selon moi, il concerne les frais de recherche, développement et *d'études*. Et c'est justement sur cette partie-là "étude" que l'on s'est basé car ici, il s'agissait de faire une étude si les besoins fonctionnels qui avaient été établis entre mai 2017 - moment où on avait eu l'accord du Ministre pour lancer le projet - et décembre 2017. Il y a d'ailleurs une lettre d'intention qui avait été signée avec la Belgique en mai 2017 pour développer une coopération dans ce domaine. Donc, entre mai 2017 et décembre 2017, nous avons rédigé nos besoins fonctionnels, et l'idée était de vérifier si nos besoins fonctionnels étaient en accord par rapport à ce qu'il était possible de réaliser. D'ailleurs l'objet de l'étude mentionne une "étude d'un développement d'un système d'observation au sein de la défense luxembourgeoise.

C'est sur la partie "étude" que nous nous sommes basés sur l'article qui est mentionné.

M. Claude Wiseler (CSV).- Je trouve que dans ce passage-là, il n'y a que "recherche et développement".

(...) question qui n'a pas encore été répondue, en fait qui a été répondue et je voudrais simplement confirmer cette réponse par M. Heck qui nous a dit que les trois firmes avaient exactement les mêmes chances, d'après son interprétation, parce que c'est exactement le contraire que nous dit PwC, qu'il y avait OHB-I en tant que firme qui avait plus d'informations et beaucoup plus de temps puisqu'ils avaient déjà fait l'étude pendant au moins une année. Donc dire ici que les trois firmes avaient les mêmes chances par rapport à la loi, me semble tout de même courageux.

Mme Diane Adehm, Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Monsieur Beaudot.

M. Geoffroy Beaudot.- Oui, merci Madame la Présidente. Suite à l'étude, nous avons reçu une offre d'OHB répondant à nos attentes. A ce moment-là, et pendant toute la durée de l'étude, nous pensions pouvoir travailler avec une seule société pour l'attribution du marché, en application d'une exception à la loi défense et sécurité qui nous permettait de travailler avec une seule société, comme dans le cas de l'étude. Suite à l'étude, on s'est rendu compte que ce type de système pouvait être développés par d'autres industriels en Europe. En effet, d'autres constructeurs de satellite pouvaient répondre facilement aux critères techniques du système souhaité. (***)

Il faut savoir également que pendant toute la procédure, que ce soit l'étude et même au moment de la rédaction des besoins fonctionnels, nous étions conseillés par SES et

LuxGovSat. Sur recommandation de SES, nous avons ouvert le marché pour, notamment mettre pression sur les prix d'OHB. Donc nous savions en mai 2017 que nous avions perdu la marge pour l'exploitation, les 15 millions qui étaient prévus pour LuxGovSat, nous en étions donc en mai 2018 avec une offre à 165 millions et il était déjà évident en mai 2018 qu'il y manquait 15 millions pour, par rapport au projet de loi qui était à 170 millions et que la marge prévue de 10% était également complètement envolée.

Donc pour faire pression sur les prix, nous avons ouvert le marché. En effet, SES était persuadé que le prix du satellite était trop élevé et en ouvrant le marché, on allait pouvoir diminuer le coût du satellite. Raison pour laquelle nous avons rédigé ce RFI.

Pourquoi nous pensions à l'époque que les sociétés mise en compétition dans le cadre du RFI avaient les mêmes chances ? Parce que nous avons défini dans ce RFI des critères très larges dans le sens où les sociétés contactées disposent de satellites *off the shelf*. Alors, un satellite n'est jamais *off the shelf*, il est toujours spécifique par rapport au besoin, mais pour ce type de système répondant à nos critères, ce sont des satellites qui existent dans leurs chaînes de production. La question a été posée dans le cas du RFI de vérifier sur le satellite que les sociétés avaient en production et dont ils connaissaient le design répondait à nos besoins fonctionnels et évidemment donner un coût pour ce système. Nous avons eu des réponses qui démontrent que les satellites qui ont été proposés par l'ensemble des trois sociétés contactées répondaient parfaitement aux attentes de la défense luxembourgeoise. Ces attentes étaient d'ailleurs décrites dans les RFI. Raison pour laquelle l'exclusion, le choix de continuer uniquement avec OHB en juillet 2018, ne s'est pas porté sur des aspects techniques mais se sont portés que sur des aspects de prix. Les coûts étaient largement supérieurs à ceux d'OHB, raison pour laquelle le ministre nous a confirmé de continuer des négociations uniquement avec OHB. Je ne sais pas si je réponds à votre question, M. le député ?

M. Claude Wiseler (CSV). - Je comprends ce que vous avait fait, mais je ne comprends pas à partir du moment où vous décidez d'ouvrir le marché, quelle est la procédure avec laquelle vous ouvrez le marché pour une discussion sur RFI avec les trois concurrents qui sont au même niveau alors qu'un des concurrents travaille depuis déjà depuis une année là-dessus ? Ça, ça j'ai des difficultés à comprendre cela et ensuite, la procédure d'attribution du marché : si vous avez mis en concurrence, sur quel, quelle est la procédure de mise en concurrence - même dans la loi défense - et les critères d'attribution sur un RFI et des réponses, ça me semble ... ? Moi je veux bien lire le texte de 2012, mais je n'ai pas l'impression que ça, c'est une procédure prévue.

M. Geoffroy Beaudot.- (***)¹⁹ Il faut savoir qu'à l'époque on était en sous-effectif au niveau de la Direction de la défense et ce point a d'ailleurs été relevé dans le rapport de PwC. La mise en concurrence était basée sur les mêmes principes de marchés de défense et sécurité, à savoir la possibilité de faire un marché négocié sans publicité. Nous voulions simplement avoir d'autres offres pour comparer les prix.

M. Claude Wiseler (CSV).- Et d'où venait l'urgence ? Qu'est-ce qui était urgent ?

M. Geoffroy Beaudot.- Ce qui était d'urgence, c'est, c'est le fait que le, nous voulions, ...

Une voix.- Oui. Allez-y.

M. Geoffroy Beaudot.- ... nous voulions, ...

Une voix.-

M. Geoffroy Beaudot.- La directive que j'avais reçue, c'était qu'il fallait passer ce projet de loi avant les élections.

Une voix.-

M. Geoffroy Beaudot.- Non. Je n'ai jamais parlé directement au ministre. Pour tout l'ensemble du projet je n'ai jamais rencontré M. Schneider.

Une voix.-

M. Geoffroy Beaudot.- Pardon?

M. Gilles Roth (CSV).- De qui vous l'avez reçu, si c'est pas du ministre?

M. Geoffroy Beaudot.- C'est les directives internes de la direction.

M. Gilles Roth (CSV).- Et qui était le directeur ? Vous venez de contredire, vous venez de contredire ce que M. Heck a dit tout à l'heure. Parce qu'il disait que ce n'avait rien à voir avec la date butoir des élections.

¹⁹ Les informations soumises à une clause de confidentialité ont été ôtées de la version du procès-verbal qui sera publiée.

(...)

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-
Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard *(déi gréng).*- Merci. Merci, Madamm Presidentin, fir d'Wuert. Merci fir d'Explikatioun souwäit. Ech wollt froen, Här Heck, Dir hat virdu geschwat, dass de Projet souwuel bei der Ausschaffung wéi duerno bei der Executioun vun engem, ech weess net wat Äre *Wording* war, vun engem Groupe de pilotage begleet gouf oder engem Komitee, wou verschidden aner Entitéiten dra waren, notamment d'belsch Arméi, mee awer och d'SES hat Der genannt, do wollt ech froe wéi huet dee Kontakt ausgesinn, mat deem, soe mer Conseil, deem, fir do Récksprouch ze huelen? Wat hutt Der hinne virgeluecht? Waren och do de finanzielle Volet am Fong en Thema eeben och, dass et dann zum Schluss am Fong fir déi Suen net méi duer géif goen, respektiv déi am Fong jo bei der Chamber dann net, net am Gesetz méi virkomm sinn, wéi wäit war do de Kontakt am Fong mat där Entitéit? A wéi war den Austausch? War dat schréftlech? Hutt Der do am Fong d'*Timeline*, de Budget am Fong an déi verschidden Etappen? Wéi war do déi Récksprouch mat deem Grupp, dee jo dann awer jo warscheinlech iergend ee Sënn hat, fir do Récksprouch ze huelen, wéi huet dat ausgesinn? Merci.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo.
Här Heck.

M. Patrick Heck.- Also ech weess och ob en, et muss ee vläicht de Major Beaudot froen, ech weess do, ob elo e Groupe de pilotage en temps que tel existéiert huet? Ech weess just, dass reegelméisseg Echangé ware mat den externen Experten iwwer Mail, iwwer Telefon. An d'Leit hu sech gesinn. Iwwert dee Funktionement musse mer mengen ech de Major Beaudot froen, wéi hie sech mat den Experten echangéiert huet.

Et war elo e bëssen Opreegung mat der, mat der Pressioun, wéi wa mer Pressioun gemaach hätten, datt et virun de Walen, also ech hu virdu gesot an ech bleiwen dobäi, dass den éischte Kalenner war, deem ass am Juni 2017 festgeluecht ginn. Dat ass wéi all Ministère mécht virun de Walen. Wou si mer drun mat eise Projeten? Wat kréie mer nach duerch virun de Walen? Wat ass nach wichtig? An deemools war d'Kadergesetz, dat neit Kadergesetz vun der Arméi. A mir hätte gär gehat, dass och deem hei Projet matviru kënnt. Firwat? Well ech gesot hunn, kann ee schréftlech noliesen, well mer an der NATO gesot hutt, Dir hutt dat do am Juni 2017 ugeholl, dir musst dee System 2023 liwweren. Wann ee sech an der NATO engagéiert, op

d'mannst ech, huelen dat dann dee Moment seriö. Mir hunn eis do obligéiert. An da musse mer dee Kalenner och halen. An dofir ass gesot ginn: „Majo da kucke mer, dass mer dat do deposéiert kréien am Dezember '17. Dass mer aus de Féiss sinn, vrun de Walen“. Dat ass awer dunn net gaang, de Regierungsrot am Dezember, ech weess net méi firwat. Ech mengen d'IGF war net prett. D'IGF wollt net an de Regierungsrot domat goen. Si hätten nach gären eng Kéier hiren Avis gekuckt. Du koud hiren Avis mengen ech koud den 12., 13. Dezember. Bon, du war d'Joer eriwwer. An do si mer an den éischte Regierungsrot gaang am neie Joer, den 19. Januar hu mer en do ofgeseent an deposéiert. An dunn ass en eng Zäitche leie bliwwen. Dass en do net esou weidergaangen ass, wéi en dat vläicht hätt sollen. Ech wëll elo kengem e Stee geheien. An doduerch si mer an déi, si mer e bëssen a Versuch komm. A mir hunn dunn, herno hu mer ënnerschriwwen. Firwat? Majo d'Regierung huet de Projet ofgeseent. De Projet war an de lignes directrices. Mir haten eis an der NATO engagéiert. An d'Regierung hat zu eis gesot: „Dir musst, mir mussen 2020 musse mer op 0,6 PIB sinn“. Dat heescht d'Regierung hat eis eng Linn fixéiert, dass mer all Joer ëm, ech mengen et war Punkt dräi, Punkt dräi Punkten, also dat wëll heeschen ech weess net genoe wou mer dru waren, mee 0,50 %, PIB 0,53 % PIB, 0,56 % PIB, a fir op där Linn ze bleiwen hu mer och dee Projet hei gebraucht, soss wier eise Budget erëm eng Kéier erofgaang. Voilà. Dat sinn déi Contrainten, déi mer eis gesat hu fir dee Projet do virunzekeréien. D'Delaie vun der NATO, mir haten den Accord vun der Regierung. Et ass elo net gesot ginn: „A dat muss, muss onbedéngt virun de Walen duerchkommen, fir, fir ..“, dat wat net d'Consigne. D'Consigne war: „De Projet muss weidergoen. Mir hunn eis an der NATO engagéiert fir 2023. A wa mer deen Timing wëllen halen, do wou mer eis do engagéiert hunn, da musse mer effektiv en elo nach deposéiert kréien“. Dat wëll ech also och nuancéieren.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-
Madamm Bernard, hutt Dir op Är Froe geäntwert kritt elo, oder? Ah.

()

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- A.

Mme Djuna Bernard *(déi gréng).*- (...) pardon. Comment fonctionnait l'échange avec le comité de pilotage que vous avez eu, où l'armée belge, l'SES et d'autres acteurs étaient dedans ?

M. Geoffroy Beaudot.- D'accord. C'est parce que c'est le thème de « comité de pilotage » est un thème qui a été employé dans la revue de PwC qui mentionne en effet qu'il manquait un réel comité de pilotage du projet.

On m'a demandé d'analyser en 2016 ce projet d'Observation Spatiale de la Terre. Il faut savoir que j'ai été détaché de la défense belge à la défense luxembourgeoise principalement pour le projet LuxGovSat. C'était pour développer les capacités de LuxGovSat et d'assister la défense dans ce cadre-là.

La défense à ce moment-là avait en effet des projets ambitieux de développement comme a expliqué M. Heck. Des projets ambitieux au niveau de pourcentage du PIB à investir dans des projets de Défense dans le cadre du développement de l'effort de Défense et aussi par rapport aux engagements au sommet de Varsovie. Ce projet de l'observation satellitaire cadrerait tout à fait dans les objectifs de la défense luxembourgeoise et plus particulièrement dans le domaine satellitaire. Nous voulions développer le domaine ISR (Intelligence, Surveillance and Reconnaissance). Pour développer ces différentes capacités et l'Observation Spatiale de la terre plus particulièrement, j'ai contacté LuxGovSat avec qui j'entretenais déjà de très bonnes relations, vu que je les aidais à développer le projet LuxGovSat mais aussi la Défense belge. Évidemment derrière LuxGovSat, il y avait aussi SES que je connaissais aussi depuis longtemps. Cette coopération a très, très bien fonctionné. J'ai eu tout le support technique jusqu'au niveau CTO et même CEO pour le projet LUXEOSys. Donc ils nous ont vraiment bien aidés depuis le lancement du projet. D'ailleurs aujourd'hui, ils nous supportent encore au niveau du suivi du projet LUXEOSys en Italie. J'ai une équipe de SES qui est avec OHB-I en permanence pour suivre l'évolution du projet. Du côté belge, la défense luxembourgeoise et la défense belge entretiennent de très bonnes relations depuis très longtemps. Le support et les relations sont donc vraiment très, très bonnes avec les équipes en support.

Mme Djuna Bernard (*déi gréng*). - Pardon, est-ce que c'était alors plutôt un contact au niveau du contenu qu'au niveau financier *timeline* organisationnelle alors ? Ou, ...

M. Geoffroy Beaudot. - C'était à tout niveau. C'est-à-dire, vu que pour moi c'était la première fois que je j'étais en charge d'un projet de cette ampleur, j'ai directement demandé le soutien nécessaire. Du côté de SES, ils ont énormément d'expérience dans le domaine de l'acquisition de satellites. C'est logiquement eux qui m'ont conseillé par exemple au niveau des *timelines*, des *milestones*, comment négocier un contrat pour une telle acquisition. Ils nous ont aidés pour la négociation contractuelle, ils nous ont aidés aussi pour tout ce qui est *bonnes pratiques en matière de satellite*, de ce qu'on peut demander à OHB, de ce qui est raisonnable, ce qui n'est pas raisonnable. Et un point important par exemple sur lequel ils nous ont conseillés qui a fait d'ailleurs évoluer le prix de 165 millions aux 168 millions actuels, c'est au niveau des assurances. À savoir que OHB au départ assurait le lancement, donc juste la partie satellite et pas le reste. SES nous a vivement conseillés d'assurer l'ensemble du programme et donc

le montant total du contrat. Nous avons suivi leur conseil. C'est-à-dire qu'en cas de problème une fois que le satellite était lancé, que le satellite ne fonctionne pas, qu'il y a une explosion au lancement, tout peut arriver, et bien on récupère l'entièreté du montant du contrat, soit les 168,2 millions et donc coûts des assurances compris.

Aujourd'hui, SES est toujours présent sur le programme pour un soutien technique.

Du côté belge, ils nous soutiennent également depuis les premiers jours mais plus sur la partie du segment sol et mission du système.

Mme Djuna Bernard (*déi gréng*). - Okay. Merci.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - Dann den Här Halsdorf.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV). - Merci, Madamm Presidentin. Ech hunn e puer Froen. Well et sinn e puer Saachen, déi ech einfach net verstinn. Also ech hunn Är Introduktioun verstan. Firwat dass mer elo méi am Satellittewiesen eis wëllen ausbreeden, dass, d'Iddi war ëmmer déi, an dat huet den Här Minister Schneider jo och ëmmer gesot, fir dass mer Retombéeë kréie fir eist Land. An duerfir ass jo och mat der SES eng Zesummenaarbecht gesicht ginn. An et ass ëmmer gesot ginn: „Jo, mir müssen dann onbedéngt op dem Härebierg eng Plaz kréien, wou mer Antenne kënnen opriichten. Mir kënnen se net bei der SES opriichten“. Et ass ëmmer gesot ginn: „Jo“. An duerno ass gesot ginn: „Nee“. An esou weider. Finalement ass dann e Konzept ausgeschafft ginn, wat Dir elo beschriwwen hutt. An elo ass dat Konzept net méi viabel. Ech kann dat net novollzéien. Well, an ëmsou méi net, well elo jo driwwer geschwat gëtt, dass mer eng Antenn éischtens dann an d'Belsch setzen, uewenhin. Zweetens soe mer och nach: „Mer missten eng an Norwege mengen ech setzen“. Dat heescht et ass schonn net méi eng Antenn, mee elo sinn et der schonn e puer. Duerfir: Wéi realisabel, oder wéi realistesch war dee Konzept, deen Dir ausgeschafft hutt? Do stellen ech mer wierklech Froen. Well wat elo kënnt, dat liicht mer och an. An dat ass awer, oder wat elo virläit, wat de Minister Bausch bruecht huet, dat ass kohärent, dat verstinn ech, mee dat ass eppes ganz anescht ers wéi dat wat Dir gemaach hutt. An duerfir äntwert mer wannechgelift op déi Froen: Wéi viabel ass dat wat Dir do ausgeduecht hutt? Ech weess, dass ëmmer esou lwwerleeunge waren. Mee mer maache jo, dat mer kafen an elo hu mer eppes ganz anescht ers um Terrain. Dat misst Der mer emol erklären, firwat dass dat esou ass.

Meng zweet Fro dat ass déi folgend. Dat ass, Dir hutt sidd du mat OHB weidergefuer an Dir hutt dräi Stéck ausgeschriwwen. OHB ass awer vill méi bëlleg, ech soe mol einfach Marché négocié wär méiglech. Mee iwwerhaupt, wann Der Marché maacht, verstinn ech net, dass Der wéi, Dir hutt dat jo och ubruecht, Dir hutt gesot mir hunn Dingoe kaaft. Jo, mee d'Dingoen hu

mer, firwat hu mer d'Dingoe kaaft? Well d'Belsch Dingoen haten. Dat heescht do war et ze verstoen. Wann däi Partner, mat deem s de 80 % vun de Missioun méchs Dingoe keeft a keefs du net eng aner Mark. Dann hëls de déiselwecht. Also do ass et novollzéibar. Hei ass et awer net novollzéibar, firwat dass mir dat mat OHB hu musse maachen. Well mat Airbus komme mer herno Helikoptere kaaft a mat Thales hu mer och zesummen, do wollte se Drone kafen an esou Geschichten. Duerfir verstinn ech net, mir ginn hei bei eng Gesellschaft, mat där mer guer kee Lien économique hunn. Bei deen aneren hätt ee kënne Synergië kréien iwwer aner Produiten, déi een huet dat maache mer net an ëmsou méi ass deen och nach, wann dee Marché négocié an der Rei wier, ass et jo och nach vill méi bëlleg, vill méi bëlleg wéi déi zwee aner. An normalerweis ass et esou: Wann s de awer eng Ausschreibung méchs, du hues dräi Leit an et ass ee vill méi bëlleg da muss dee soen, firwat dass dee vill méi bëlleg ass. Wann e méi wéi 10 % méi bëlleg ass wéi déi aner, muss deen dat argumentéieren. Firwat ass, ass dat argumentéiert ginn? Wa jo, wéi? A wann nee, wann ech elo Minister do gewiescht wär, hätt ech mer d'Fro gestallt: Firwat sinn déi esou bëlleg? Dat heescht do sinn awer vill Fragezeichen am Raum. An ech wär frou wann ech emol kéint e puer Äntwerten drop kréien. Well dat do schéngt mer wierklech eng onduersichteg Geschicht ze sinn, ganz éierlech.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - Jo. Här Heck.

M. Patrick Heck. - Loosst mech der Rei no fueren. De Projet ass ugaang, wéi gesot, dass OHB oder Hitec mengen ech war et, an den Ekonomiesministère gaange sinn, fir u sech de Konzept vun engem Projet virzestellen. Souwéi och de Projet LuxGovSat ugaangen ass. An ech mengen dat ass am Beräich Défense an do si mer erëm eng Kéier bei deem Wuert marché défense, dat ass an deem Beräich normal. Et ass normal an et ass an alle Länner esou, dass d'national Industrie reegelméisseg bei de Ministère nei Projete virstellt. D'Technologie huet e rasanten Innovationsrhythmus. Déi gi reegelméisseg bei d'Ministère a si presentéiere sech. Ech mengen dat ass eppes ganz Normales. Op alle Fall am Beräich Rüstungsindustrie, Marché défense ass et esou.

An esou ass et och hei ugaang, OHB oder Hitec, wéi gesot ass bei de Ministère gaang, huet do e Projet virgestallt. An ech menge si hunn och direkt um Ufank erkläert, dass eeben dass géif mat OHB gemaach ginn an esou weider an esou virun, huet d'Ekonomie se bei eis geschéckt. Do hu mir si gesinn. Ech mengen den Här Beaudot war derbäi am Ufank. Ech mengen et war och en aneren Offizéier dobäi. Och Leit vun der Ekonomie dobäi. An do hu mer eis dat ugelauschtert. An dunn hu mer dat dann och nogekuckt. A festgestallt, dass effektiv

OHB, dat wat se eis do proposéieren, den Typ vun Technologien, Typ vu Satellitt, dass dat effektiv e Besoin wier deen an der NATO an an der EU och gebraucht gëtt.

Firwat hu mer OHB geholl? Well OHB einfach eppes wollt liwwere wat Kapp a Schwanz hat. Wat eng Technologie war déi gutt war, déi experimentéiert war. OHB huet an deem do Beräich och an anere Länner esou Systemer geliwwert, OHB ass jo en däitsche Grupp. An Däitschland hu se e System geliwwert. En anere Kritter war, also eng kredibel, eng kredibel Firma, e kredibele Grupp OHB, eng kredibel Technologie, déi och hir Preuvë gemaach huet.

Bon. OHB hat och deen anere Virdeel, dass OHB bereet war mat Lëtzebuerger Firmen zesummenzeschaffen. Airbus huet gesot: „Mir proposéieren iech eise System“. *And that's it.* A mir haten, mee sous l'autorité vum Här Beaudot mengen ech och mat Airbus geschwat ob si bereet wäeren och Lëtzebuerger Firma materanzehuelen. An ech mengen Airbus hat do gesot: „Nee. Maache mer net. Mir hunn eis Systemer. Mir hunn eis Fournisseurs oder eis Sous-contractanten. Dat mat de Lëtzebuerger, dat gëtt dann näischt“. Firwat net. Wëlle se net, ass dat kompatibel, logesch? Dat weess ech elo net.

Mee OHB hat do wierklech e ganz seriöse Virdeel, well si eebe bereet waren déi Lëtzebuerger Firma materanzehuelen, wéi gesot, ok fir LGS, ok fir Hitec. An ech mengen och Luxspace. Ech ka mech awer elo do ieren.

Une voix.-

M. Patrick Heck.- An Thales, déi waren och net bereet, Lëtzebuerger Firmen eranzehuelen. Je parle sous l'autorité de M. Beaudot.

Voilà. Esou ass de Projet ugaang. An esou ass eebe déi Decisioun entstan, fir mat OHB ze schaffen. Well si eebe bekannt waren a bereet ware mat Lëtzebuerger Firmen ze schaffen.

Bon, wéi dat natierlech ugangs, do hu mer natierlech gekuckt: Wat brauche mer? Wat ass an deem System dran? Wat brauche mer? Wéi kënne mer dat opriichten? An do ass eebe matt deenen Experten, déi sech gesinn hunn, wou mir driwwer geschwat hunn, ass eebe gesot ginn: „Ma déi Antenne kënnen och, déi Antenne kënnen op Dikrech goen. Dostinn der schonn. Dolait de Glasfiber. Et ass eng geséichert Enceinte“. Dat ass jo net ech, deen dat decidéiert. Ech hunn net op eemol einfach gesot: „Ma da kommt mir maachen hei, kommt mir maachen do“. Nee. D'Experten hu fonnt: Maja do ass schonn eebe dee Beräich Satcom um Härebierg. Si hu sech an dee Beräich do erageschafft. Si deployéieren haut hir Systemer. Mir hu gesot

kritt vun den Experten, wéi den Här Beaudot dat och elo gesot huet, dass dat net "sorcier" ass, dass eis Arméi ouni Problem misst, kéint sech doranner eraschaffen. Also wéi gesot fir de Volet Imagerie. Fir de Volet Technique de guidage nach eng Kéier steet am Exposé des motifs: Le système sera opéré par LuxGovSat une fois livré. Ech hunn nach eng Kéier séier nogelies. Dosteet et schonn. Hu mer et giel ugestrach. Voilà. An dunn, wann d'Konzepter, wann d'Experten eis esou e Konzept proposéieren, mat den Element do, en Element hei, d'Belsch maachen dat, eis Arméi kann dat maachen, mir hu Clienten, dat ass faisable, dat ass net "sorcier". Du si mer domadder bei de Minister gaang, mir hunn dem Minister dat esou erkläert. An do huet de Minister gesot: „Okay. Da maache mer dat“.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- Firwat war dat keng zweet Antenn am Projet dran esou wéi bei deem, deem elo virläit ?

M. Patrick Heck.- Dat weess ech net.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- (...) fonctionéiert.

M. Patrick Heck.- Dat weess ech net.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- (...) wéi, duerfir ass meng Fro: Wéi seriö ass dee Projet, wann an där hei Phas elo gëtt gesot: „Et muss eng zweet Antenn egal wéi, vläicht nach eng drëtt souguer, nach benotzt ginn“ a mir hunn en éischte Projet, do gëtt et just eng Antenn an et soll jo awer, dat ass jo awer en Investissement an deem hätt awer missen am Projet dann drastoen. Firwat ass dann dee grouse Revirement do komm? Dee verstinn ech net. Ech verstinn et wierklech net.

M. Patrick Heck.- Dat kann ech lech net soen, Här Halsdorf. Ech hunn de Projet esou presentéiert kritt. Dat ass eebe fir déi Besoinen, iwwert déi mir deemools geschwat hunn, ass eebe gesot ginn: „Hei, hei sinn déi Besoinen“. An dofir ware se och am Projet de loi. Dofir ware se och an deem Package mat dran. Ech mengen d'Antenne waren am Package dran. Firwat elo, wéi gesot, wann Experte wéi SES déi säit 40 Joer doranner schaffen an aner Experten eis soen: „Majo dat do ass eng Architecture dat klappt“,dann hunn ech net d'Moyene fir dat ze hannerfroen. Firwat huet et elo geännert? Ech weess et net. Ech weess et net.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- Et huet ee wierklech d'Gefill dee Projet wär net ausgeräift. An ëmsou méi well elo méi Käschte kommen. Hutt Der lech dann net déi Fro gestallt firwat dass OHB esou vill méi bëlleg war wéi déi aner? Do muss et jo och eng Erklärung ginn. Wann

ech do Minister gewiescht wär, hätt ech gefrot: Firwat sidd dir esou bëlleg an déi aner esou? Et misst jo awer do eng Erklärung ginn. Well déi aner hu jo net einfach e Präis gemaach, einfach esou well se Loscht haten, en héije Präis ze maachen. Déi hu jo e reelle Präis gemaach.

M. Patrick Heck. - Ben, zum Präis, Här Halsdorf, kann ech just nach soen, wéi gesot, also ausgeräift, fir mech sinn et nach ëmmer zwou Saachen: Ech, mir geheien, fir, déi eng soen: „Mir verstinn de Projet als, dass et alles ass. D’Livraisoun vum Satellitt, Operatione LGS plus déi ganz Arméi. Mir haten dat verstan, wéi wann dat alles inklusiv am Package wier. An ech soen nach eng Kéier très simplement : „Nee. Fir eis war net alles dran. Fir eis war dran de Volet e Satellitt bauen, de spezifischen Typ eraussichen an definéieren, deem seng Parameteren, d’Antennen an dee Projet do, donc le projet est le marché, dat war fir eis eise Projet. An dee war awer vun allen Experte confirméiert. „Dat ass de Projet“. „Dat ass dat, wat der braucht“. „Esou fonctionéiert et“. Wann et elo haut geännert huet, ech kann lech net soe firwat. Mir hunn deemools gesot kritt: „*That’s it*. Dat ass dat, wat der braucht“. Dofir hu mer en och deposéiert. Wann dat elo geännert huet, ech weess et net. Oder hunn eis Experte sech wierklech géiert deemools, datt mer den Här Beaudot froen, ech kann et net beurteelen. Ech kann et net beurteelen.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l’exécution budgétaire.* - Monsieur Beaudot, vous voulez répondre par rapport à ça?

M. Geoffroy Beaudot. - Oui, si vous me le permettez. Merci. Bon, il faut peut-être mettre aussi en contexte. A l’époque, en 2018 quand nous avons lancé le projet, nous étions convaincus que le système était tellement particulier qu’il ne pouvait pas être développé par d’autres industriels. J’entends bien la critique de ne pas avoir lancé directement un RFI avec différents concurrents mais nous étions persuadés que c’était le bon choix en application de la loi défense et sécurité aux vus les éléments qui étaient connus à l’époque. Dans le cadre de cette loi défense et sécurité nous étions dans une exception de la loi. Nous étions donc autorisés à faire un marché négocié sans publicité, pour deux raisons, et c’est les raisons qui ont été d’ailleurs indiquées dans notre analyse : Pour des raisons de non-divulgaration des besoins essentiels de sécurité et pour des raisons d’activités de renseignements. Ces deux articles sont repris dans la loi défense et sécurité, article 13 a) et le b). Nous avons donc une base légale pour aller en *single source*, donc avec un seul, un seul concurrent OHB en l’occurrence. Nous ne devons donc pas ouvrir le marché.

Lorsqu’on a lancé ce programme sur l’article, enfin cette étude sur l’article 28. 2 - où en effet le mot « étude » n’est pas repris, et je m’excuse c’est bien « recherche et développement »,

nous avons argumenté sur le fait que c'était une phase de développement d'un projet pour la raison pour laquelle on a lancé cette étude. Donc c'est sur l'argument développement que nous nous sommes basés pour lancer cette étude. Le résultat de cette étude était donc l'offre de OHB. Néanmoins, entre fin 2017 où on a lancé l'étude et le résultat de l'étude en mai 2018, nous avons aussi eu des rapports de la Commission européenne qui expliquait mieux l'utilisation de la loi défense et sécurité. Dans ces rapports, il était précisé que même dans un cas d'application de cette exception de la loi défense et sécurité on devait, non, la Commission nous recommandait de malgré tout contacter différents industriels qui pouvaient répondre à notre besoin. Prenant ceci en considération, le fait que la Commission nous recommandait de malgré tout, même si nous ne faisons pas de publicités dans un marché restreint, de malgré tout essayer de faire une, jouer une concurrence. Prenant en compte le résultat de l'étude, connaissant un peu mieux le contenu et les autres fournisseurs sur le marché, le tout mis ensemble, plus la recommandation de SES d'ouvrir le marché pour faire pression sur les prix de OHB, pour toutes ces raisons nous avons en effet contacté deux autres industriels pour lancer ce RFI. Voilà le contexte global.

Mais donc à refaire oui clairement depuis le début on aurait dû lancer directement un **RFI** vers les trois industriels, dès le départ. Mais le marché défense et sécurité je pense qu'on est toujours dans le cas de l'acquisition du satellite on était, je pense que l'analyse était correcte à ce moment-là. Et, mais bon, *a posteriori* c'est toujours... la critique est toujours simple de dire on aurait dû faire ça. (***). Mais voilà, c'est un peu l'historique et la raison pour laquelle nous sommes arrivés à ce RFI avec les deux autres concurrents.

Maintenant je voudrais aussi préciser qu'à aucun moment Airbus et Thales nous ont reproché de ne pas avoir eu assez de temps pour répondre au RFI.

Nous avons défini nos besoins fonctionnels vraiment très larges et enfin ils ne nous ont pas critiqué sur le fait de ne pas avoir eu assez de temps pour analyser nos besoins fonctionnels de façon très générique et pouvoir y répondre. Et d'ailleurs, encore une fois, l'offre technique n'a jamais été remise en cause que ce soit celle de Airbus ou de Thalès, toutes les deux correspondaient parfaitement à nos besoins, mais étaient largement supérieures aux prix d'OHB. Merci.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-
D'Madamm Garcia wëllt och nach eppes dozou soen.

Mme Garcia.- Also, ech mengen ech wëll awer kuerz eng Kéier vläicht den, de Kontext ginn an de Point zu der Marchésfro, well ech mengen do sinn e puer Saachen, déi einfach e bëssen net bekannt sinn. Also, wat wouer ass, ass dass am Défense-Kader applizéiere mir am Fong zwee Gesetzer. E engersäits d'Directive civile, wéi mer se nennen, an anerersäits d'Directive défense. An den Haaptënnerscheed tëschent deenen zwee ass am Fong, dass an der Directive civile ass normalerweis d'Ausgangsprozedur eng Procédure ouverte an an der Défense-Direktiv ass et eng Procédure négociée oder restreinte, mee mat Publikatioun. Dat heescht, dass d'Procédure négociée ouni Publikatioun ass am Fong eng Exemptioun oder eng Exklusioun vun der Defense-Direktiv, wou een extra justifiéiere muss. Dat ass e bëssen de Kontext.

A wat een och muss wëssen ass, dass am Defense-Beräich d'Ausschreibungsgesetzer relativ rezent sinn. Dat heescht éier déi Direktiv vun 2009 komm ass, déi bei eis eréischt 2012 transposéiert ginn ass, ass am Defense-Beräich einfach, huet all Mënsch gemaach wat se wollten. A meeschtens ass et drëm gaang eeben national Industrien un d'Marchéen zou ze ginn. An dat war dann op Basis vun engem Artikel vum Traité. A fir deem en Enn ze maachen, huet d'Kommissioun deemools eeben déi Direktiv agefouert.

Wat awer och ze wëssen ass, ass dass, dat ass eng Saach och vu Mentalitéitswiessel, dass et am Fong an der Défense, och keng Traditioun war Saachen auszeschreiwen. Dat war aus verschiddene Grënn, géif ech soen. Ech mengen dat war eng Gewunnecht, dass ee gemengt huet et misst een et net maachen. Dass am Fong et vun der Kommissioun hirer Säit keng richtig Effort goug d'Memberstaaten dozou ze contrainéieren. Dat heescht et war e ganzen Tout, dee gemaach huet, dass d'Angscht an deem Beräich net esou grouss war, dass een do géif ugesicht ginn oder virun d'Kommissioun gesicht ginn. Dat heescht, fir ze soen: „De Recours un eng Procédure négociée ouni Publikatioun war éischer courant. Dat ass och kengem elo zouzeschiben. Dat war einfach esou, wéi et eeben an deem Domän fonctionéiert huet. Dat ass och esou an anere Länner gelaf. Well mir si reegelméisseg op Reunionen gaangen am europäesche Kader, dat war schonn eppes wou relativ kulant war. An aus deem Grond huet d'Kommissioun dunn och ugefaangen déi spezifesch Exklusivene e bësse méi ze détailléieren.

Beim Projet NAOS oder LUXEOSys ech mengen do ass d'Fro opgeworf ginn: Kënne mer do, well dat dee Moment, ech weess net méi genau wéisou, datt déi Bunn war, mee ass gefrot ginn: Kënne mer do mat enger Firma dee Projet maachen? Fir ganz éierlech ze sinn, an der Défense, dee Moment, waren net déi Saache gewosst, déi elo gewosst sinn. Dee Moment ass gesot ginn: „Mir entwéckelen eisen eegenen nationalen Observatiounssatellit“. An deemools

wousste mer net all déi Saachen driwwer. Dat heescht, wann een dat kuckt, a mat anere Projete vergläicht, wou mir déiselwecht Exemptiounen benotzt hunn, déi manner sensibel waren, war dat eppes wou ee fir mech ganz kloer argumentéiere konnt. An ech muss och soen, ech mengen och, et ass jo virun allem drëm gaang, dass an engem fréie Stade vun engem Projet net wollt all Elementer wollt präis ginn. Elo seet een natierlech: „Jo, et ass *off the shelf*, et ass alles bekannt“. Dee Moment gouf et verschidden Elementer. Ech hu se net méi alleguerten. Mee et ware gewëss Elementer op déi opmierksam gemaach ginn ass, wou gesot ginn ass: „Et wär net gutt wann déi Elementer public wären“. Dat heescht an deem Stade ass gesot ginn: „Déi Argumenter kënnen, dat ka justifiéiert ginn“. An aus deem Grond ass dunn déi Prozedur esou ugefaange ginn.

Dunn, an der Prozedur, ass dat herno du geännert ginn, fir déi verschidde Grënn, wou och de Geoffroy Beaudot scho mentionnéiert huet. Ech mengen, et ass un e Präis gebonne gewiescht. An d'office ass et net elo vun engem juristesche Point de vue, géif ech soen, ass d'office net de Problem, dass een de Marché dann an deem Sënn opmécht. Mee natierlech muss ee garantéieren, dass eng gewëss Egalitéit tëschent deene verschiddene Soumissionären existéiert.

(***) Mee dat ass am Fong juristesch vläicht déi Aspekter.

Voilà. Et war nëmmen, fir eng Kéier kuerz de Kontext ze setzen.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Merci. An dann hu mer den Här Bauler als nächsten.

M. André Bauler (DP).- Merci, Madamm Presidentin. Ech wollt mech relativ kuerz faassen. Ech wollt virun allem emol Merci soen, fir all déi technesch a juristesche Remarken, déi hei gemaach gi sinn an Erklärungen. Well hei ass ee bal wéi an enger Formation continue, hei léiert ee permanent bäi.

Ech wollt dat Ganzt awer vun deem Beamtenniveau erofhuelen oder ewechhuelen. Ech wollt emol erëm eng Kéier op de politeschen Niveau klammen. An den Här Roth hat dat richtig gesot. Uganks der Sëtzung huet e gesot: „Et gëtt net nëmmen de Rapport écrit, mee et gëtt och de Rapport oral“. Dat ass dat eent. Mee da gëtt et eeben den Debat hei am Plenum an um Enn vun deem Debat schwätzt de Minister nach eng Kéier zu deem Projet, zu deem wat gesot ginn ass, zu deem wat de Rapporteur gesot huet. An déi Ried, déi kennen ech elo net. Ech hunn elo an eis Fraktioun gemailt si solle mer déi emol eng Kéier nosichen. Do wier et

interessant fir ze gesinn ob den Här Minister an där Ried de Projet a sengem Kontext gesinn huet. Net nëmmen a sengem Contexte technique et juridique, mee vläicht och a sengem Contexte temporel et financier. Natierlech huet all Projet seng Nofollgekäschten. Mee hei geet et ëm eng Ampleur, déi méi ongewinnt ass. An dat ass en Débat public gewiescht. Ech weess net ob ee vun iech dat elo gekuckt huet. Ech kennen déi Ried elo net. Mee ech kucke se awer och nach eng Kéier méi genee. Merci.

M. Claude Wiseler (CSV).- Also den, den, ech kann Iech dat soen... Den Här Schneider deen huet sech haaptsächlech mam Här Baum auserneegesat iwwer 0,6 % Effort défense, déi mer sollte maachen oder net sollte maachen a firwat déi weesentlech wär oder net an en ass op déi aner Aspekter a priori kaum agaangen. Mee, ech hunn elo d'Wuert, just fir ze soen, datt niewent deem wat gesot ginn ass, deem Rapport, gëtt et och en Exposé des motifs, deen d'Regierung geschriwwen huet. Do schreiwe mer am Gesetz, datt mer de Coût vun der Exploitatioun dran hunn a wa mer dat dann erklären, schreiwe mer, datt d'Exploitatioun am Fong d'Frais de gestion opérationnelle mat alle Margen dra sinn. Wëll just soen, dat ass d'Regierung, déi dat schreift. Dofir sinn ech mer net sécher, datt déi Explikatiounen esou enk ze kucke sinn, wann ech liese wat d'Regierung selwer schreift an hirem Exposé des motifs.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Här Bauler.

M. André Bauler (DP).- Madamm Presidentin, ech hunn deem näischt méi bäizefügen.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Dann hätte mer nach als Nächsten den Här Di Bartolomeo. An da kënnt den Här Gibéryen nach eng Kéier.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Jo, et sinn eng Rei vu Saachen, déi ech an der Tëschenzäit gutt verstinn. Et sinn eng Rei vun anere Saachen, déi ech nach net esou gutt verstinn. Also ech stelle fest, dass Prämissen bei där enger Approche a bei där anerer Approche verschidde waren. Déi eng Approche ass Invest. An dat anert ass Budget de fonctionnement. Alljäreliche Budget de fonctionnement. Déi eng Approche ass, mir hunn LGS als Steiermann. Mir hunn de Bierg als Antenn. A mer hunn d'Arméi als déi, déi dat Ganzt, ausser dem Steiere vum Satellitt, bedreift. Déi aner ass net Härebierg, net de GovSat, a limitéiert Arméi mat eventuell niewebäi och nach Investor, déi gemaach musse gi fir Büroen an esou weider an esou weider an esou fort.

Dat wat ech eigentlech do Schwierigkeeten hunn ze verstoen, dat ass, dass GovSat klore Kandidat war, fir dat ze maachen, mat Decisioun vum Verwaltungsrat. An op eemol net méi. Verstinn ech net. Dass ganz affirmativ gesot gëtt: „Et geet um Härebierg mat den Antennen“ an duerno gëtt gesot: „Et geet net“. An dat, wat ech och net verstinn dat ass: „Et geet mat der Arméi“ a dann kloer gesot gëtt: „Et geet net mat der Arméi“. Dat explizéiert eng ganz Rei vu Saachen. Dat eent also Invest plus budget de fonctionnement, deen all Joers da vun der Arméi ausgehandelt gëtt: Wivill Leit mussen mer dëst Joer astellen? Wivill Leit mussen mer dat Joer astellen? Wat brauche se? Wéi kënnen mer intern forméieren? An dat anert: Mir externaliséieren dat Ganzt. Dat ass e gudden Deel. An dat, wat ech nach ëmmer net esou richtig saisiéieren, dat ass wéini déi, wéi déi, duerch wat fir eng Haaptelementer déi doten Approche dann op eemol eng komplett aner, eng komplett aner ginn ass. Do hunn ech, do hunn ech eigentlech Schwierigkeeten, dat nozevollzéien. Ech hunn, éierlech gesot, och Schwierigkeeten nozevollzéien, dass PwC, déi ech awer als fir ganz seriö halen, net jiddweree gefrot huet deen an deenen, an deem Projet do bedeelegt war, fir mol do *Fact-finding*, de *Fact-finding* vun Ufank un ze maachen. Ech weess net, ob se mam viregte Minister geschwat hunn. Ech weess et net.

An dann awer eng perséinlech Meenung. Ech muss soen, also wann ech Défenseminister gewiescht wär, ech hätt jiddefalls net gedréckt, an ech froe mech och, ob de Minister gedréckt huet, fir dat virun de Walen ze maachen, well mat esou engem Projet wënnt ee kee Piano. Et wënnt ee weeder e Piano mam A400 nach mat den Dingoen nach mat engem Militärsatellitt. Soudass et mech éierlech gewonnenert hätt, wann de Minister elo den Hochstand um klengen Fanger gedréckt hätt, fir dat nach virun de Walen duerchzekréien. Mee, wéi gesot, ech schwätzen net fir een deen an deem selwechte Veräin ass, wéi ech. Mee jiddefalls, wann ech a senger Plaz gewiescht wär, an déi Hären, déi riets a lénks setzen, déi, déi wäerte mer och kënnen soen, ob et de Minister war, deen do nach gedréckt huet, fir et onbedéngt virun de Walen ze maachen oder ob dat effektiv drop zréckzeféieren ass, dass een dee Projet sou séier wéi méiglech ënnerdaach wollt bréngen, well een net wousst wéi laang, dass et duerno géif daueren, dass een erëm eng Kéier bei d'Lach géif kommen.

M. Claude Wiseler (CSV).- (...)

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Wat gelift?

M. Claude Wiseler (CSV).- (...) net esou gemaach, Här Di Bartolomeo.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Nee. Ech hunn, ech hunn, ech hu just gesot, dass et mech géif wonneren, wann de Minister do den Hochstand op engem klengen Fanger gedréckt hätt, fir dat onbedéngt virun de Walen nach duerchzekréien. Voilà. Also dat sinn déi Saachen, esou wéi mäi Wëssensstand a meng Konklusiounen dozou sinn. Ech weess net, ob ech do richteg leien.

Une voix.- (...)

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Mee do gëtt et awer, do gëtt et awer e gewësse Klärungsbedarf.

Une voix.- ... net gewosst hätt.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Virun allem, firwat dass ee Moment alles méiglech war an duerno eigentlech vill vun de Prämissen vun deem eigentleche Projet net méi gi waren.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Ech proposéieren, dass den Här Heck op déi lescht Fro äntwert, ob Drock vum Minister do war fir de Projet nach virun de Walen duerchzekréien.

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Duerno wär ech och interesséiert eppes ze soen, well elo gëtt hei geschwat wéi wann do elo de Programm brutal geännert gi wär.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Ech wollt awer emol eppes do -

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-... jo, Dir waart dono, ech proposéiere just den Här Heck, well -

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Jo jo.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- dat ass eng relativ séier Äntwert. An da géif ech lech d'Wuert ginn, fir iwwert de Programm vum Satellitt ze schwätzen. Här Heck.

M. Patrick Heck. - Nee. Ech hunn dat jo scho virdru gesot. Mir hunn am, am, mir hun am Juni 2017 hu mer, hu mer an der NATO en Objectif des capacités akzeptéiert. An domat imposéiert d'NATO eis: „Okay, da muss en 2023 prett sinn“. Dat heescht net, dass dann de Satellitt geliwwert gëtt 2023. Da muss de Satellitt geliwwert sinn, e muss getest ginn, d'Leit musse prett sinn, et muss klappen, et mussen Exercicer gemaach ginn. Dat eleng dauert jo eng Zäitchen. Wann een dann no hanne rechent, kënnst een op déi Calendrieren, déi mir fixéiert hunn. Mir hunn am Juni 2017 mam Minister decidéiert: „Mir deposéieren et am Dezember 2017“. Hate mer och wëlles. D'IGF war net prett, huet en Delai gefrot. Et ass net, dass eise Minister gesot huet: „Dat muss onbedéngt virun de Walen duerch“. Nee. Mir hunn e Kalenner festgesat a mir hunn dee Kalenner duerchgezunn.

Wat soll ech iech méi soen.

M. Claude Wiseler (CSV). - Jo. Mee Dir hutt dee Kalenner duerchgezunn op Präis vun enger Rei Prozeduren a vun enger Aart a Weis, fir en ze maachen, déi ech awer just manifestement als onseriö consideréieren, andeem d'Donnéeën net alleguer do waren, andeem d'Informatiounen net do waren, op Präis-Suppositiounen, déi a sech total don-, also net vun OHB-I komm sinn zu engem Moment, Dir hutt e Gesetz am Mäerz 2018 deposéiert wou d'Etüd vum OHB-I eréischt am Mee fäerdeg war an duerno ass en RFI lancéiert ginn. Also ech muss soen, ech verstinn, datt Dir e Kalenner hutt. Mee och wann een e Kalenner huet, muss een awer d'Saachen esou maachen, datt se der Rei no kommen an esou kommen, datt et logesch ass an deem wat ee, wat ee mécht. Soss kënnst een an déi Saachen eran, wéi een elo dran ass.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - Här Heck.

M. Patrick Heck. - Jo. Dat do ass effektiv den, den, de Punkt op, an deem ech mech am, am vehementste wieren. Well a, a ganz ville Projeten Defense war, ech falen ëmmer dorobber zrëck, et deet mer ganz leed, a ganz ville Projets défense engagéiert ee sech fir eng Capacitéit anzekafen, entweder eleng oder mat anere Länner zesummen, wéi den Airbus, wéi de WGS a ganz vill anerer. An an all deene Beispiller, déi ech ëmmer erëm nennen, do war, an deem Moment wou de Choix politique gefall ass matzemaachen, war, war de mode de fonctionnement, modalité de fonctionnement: Wat mécht d'Armée genee? Wie mécht et? Wivill Leit brauche mer? War net gewosst. Wéi den Airbus kaf ginn ass, war null gewosst. Wéi mer am WGS matgemaach hunn, du war och näischt gewosst. Du war vu SatCom-Capacitéit an

der Arméi näischt do. Et ass eeben, et ass e gewëssen, et ass e Choix politique, et ass eng gewëssen Ambitioun: Maache mer mat? Maache mer net mat? An esou war et och hei.

M. Claude Wiseler (CSV).- Dir hutt awer säit 2012 e Gesetz. De Choix politique muss awer och vun deene Gesetzger, déi Dir hutt, hei geleet ginn a se, am, am Dezember 2012, 16., 26. Dezember ass e Gesetz iwwert d'Marchés publics défense do. Sou. An dat ass prezis. Lo kënnt Dir vu Choix-politiquë schwätzen. D'Choix-politiquen déi entbannen lech awer net, déi Gesetzesprozeduren, souwéi se an den Texter stinn, anzehalen. Do steet net vu Capacitéiten, do steet ganz prezis wéi déi Prozedure sinn.

M. Patrick Heck.- Mee mäi Commentaire war jo och zu, ...

Une voix.-

M. Patrick Heck.- Nee. Mäi Commentaire war jo och zum, zum Punkt, dass, vum, vum Konzept keng Detailer, näischt geplangt waren. An do soen ech, dat ass eeben am Beräich Defense. Do kann een net ëmmer d'accord sinn, dat kann ee kritiséieren. Mee wann ech all déi grouss Projete kucken, déi mir gemaach hunn an deene leschten 20 Joer, do war zum Moment wou d'Politik decidéiert huet: „Mir maache mat“, war näischt am Detail definéiert. Wat soll ech dann elo do soen? An dann ass de Moossstaf mat deem ech mech gäre wëll moosse loossen. Dass eeben an deem Beräich do, Defense, dat ass eeben déi Aart a Weis d'Saachen ze maachen. Ech, dat war viru menger Zäit esou, dat ass dee Moossstaf no deem ech mech moosse loossen. Ech, bon.

Une voix.- ... Zäite sinn awer och verbäi.

M. Patrick Heck.- Jo, Marché okay. Dat ass effektiv en anere Punkt.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Bon. Ech ginn dem Här Bausch dann d'Wuert.

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Merci, Madamm Presidentin. Bon, ech wollt net dat kommentéieren, wat elo lénks a riets gesot ginn ass. Mee ech wollt awer Et kéint een elo e bësse esou den Androck hei kréien, datt dee Surcoût, wéi héich e jo gëtt, wësse mer jo nach guer net.. Ech mengen ech hu jo an dee Gesetzesprojet, dat hat ech lech jo gesot, hunn ech einfach e Maximum dragesat, awer ech hoffe jo, datt mer en nach wäerten e gutt Stéck kënnen erofdrécken, dee Montant, well dat dee maximale Präis ass, deem ee kéint chiffréieren. Mee

vu datt mer zu deem Zäitpunkt, wou ech d'Gesetz jo deposéiert hunn, ech hunn et jo nëmmen deposéiert well ech net wollt an iergendeng Situatioun kommen, wou ech an d'Illegalitéit géif kommen an ech sinn dat, laut dem Kontabilitéitsgesetz der Chamber schëlleg, datt ech dann heihinner kommen an och e Gesetz direkt noschéissen, wann ech mierken, datt e Budget net méi duergeet. A vu datt ech net den exakte Montant eebe konnt zu deem Zäitpunkt kennen, hunn ech einfach de Maximum dragesat, deen du geschat ginn ass, wou et kéint kaschten. Dat emol dozou gesot.

Ech wëll awer hei soen, datt ech jo elo net hoffen, datt den Androck entsteet, datt e Käschtepunkt, e Méikäschtepunkt elo géif Entstoen eleng duerch de Fait zum Beispill, datt deen neie Minister iergendeppes um Programm geännert hätt vum System. Dat ass net de Fall. Ech wëll iech dat ganz däitlech soen, well wann dat géif gesot ginn, da géif ech deen erausfuere mer dat ze beweisen, wou dat dann de Fall wär.

M. Claude Wiseler (CSV).- Et ass awer vum Här Schneider gesoot ginn ...-

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Wat ass geschitt?

M. Jean-Marie Halsdorf.- ... Wéinst wat braucht Der da lo zwou Antennen ?

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Jo. Nee. Dat ass, Antennen, zwou, dat kann den Här Beaudot lech duerno erklären, firwat een dat, dat ass eng gutt Fro. Eng berechtigt Fro. Dat ass ee Punkt, deen nei drop komm ass. Dat ass richtig. Dat ass en neie Punkt. Mee ech wëll lech awer soen, wa mer hei driwwer diskutéieren ob dann elo dat Ganzt um Härebierg hätt solle gebaut, ech soe, schwätze vu bauen, also investéieren, ob et d'Antenn ass oder ob et d'Gebäilechkeete sinn, déi do hätte misse gebaut ginn, ma déi si jo net do, bekanntlecherweis, déi sinn net am Projet virgesi gewiescht, wëll ech lech soen. Déi stinn net, déi sinn net chiffriert am Projet, wéi en de Moment ass. An aleng déi Gebaier an déi Sockelen ze bauen an déi Antennen dohinner ze bauen, hätt e Käschtepunkt mat sech bruecht. Or kann een, kee mer elo soen, dass ech duerch de Fait, datt mer elo d'Antenne vläicht sollen zu Redu bauen, an dat wat mer um Härebierg solle bauen, vläicht net um Härebierg, mee soss iergendwou am Land wäerte bauen, datt dat elo eeben dee Käschtepunkt géif Entstoen, duerch de Fait, datt mer dat elo géife bauen. Nee. Déi sinn, dat si Chifferen, dat si Suen, Investissementer déi sinn am Projet net dra gewiescht. Ech wëll dat awer hei däitlech soen. Well ech keng Loscht hunn, datt eng Diskussioun opkënnt wéi wann elo op eemol duerch de Fait, datt deen neie Minister iergend eng Programm-, eppes Geckeges an de Kapp kritt hätt

an net méi am Härebiërg ze stoen, mee zu Redu ze stoen, doduerjer, do géif de Projet op eemol esou deier ginn. Dat ass net de Fall. An ech kéint esou weiderfueren.

De Backup vum Server, war kee virgesinn, finanziell. De Backup fir ze steiere vum Satellitt, well dee muss, en Zweete muss dee steieren, dee Satellitt, ech kennen entretemps d'Technologie, well ech de Projet gutt gekuckt hunn. Dee war net virgesinn am Projet. Dat sinn alles Méikäschten, déi hei dra sinn. An dat sinn der vill méi wéi déi 25 Leit vun der Arméi, well mir brauche genau 25 Leit, wann d'Arméi et hätt solle maachen, déi Aarbecht solle maachen, déi mer elo, wou mer net wëssen nach wéi mer se maachen, wou mer amgaange sinn ze kucken, fir déi anzustellen, mee déi hätten och nach e Käschtépunkt gehat. Mee dat wäre reng Fonctionementskäschte gewiescht. Mee alles dat wat ech lech elo virdrun opgezielt hunn, dat sinn Investkäschten.

A mäi Verständnis als Bauteminister, well dat sinn ech nämlech och nach, ass, datt wann ech e Projet maachen, datt ech en esou ficeléieren, datt alles wat op alle Fall Konstruktioun ass an herno de Käschtépunkt ass vun der Exploitatioun, datt dat muss am Projet mat dra sinn. Wëll ech just soen. Duerfir, well, dat wëll ech hei däitlech maachen. Duerfir, da brauch ee guer net op d'Iddi, well ech leeën hei alles dohinner, schwaarz op wäiss, Zuel fir Zuel, wann der dat gären hätt, wat virgesi war an net virgesi war.

Une voix.-

Une autre voix.- Mhm.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense* - Jo. Kritt der och alles vu mir. Kee Problem. Mee ech wëll dat kloer maachen, well, fir datt, a wéi eng Richtung mer hei sollen diskutéieren.

Lo soen ech iech awer hannendrun, datt ech dee Projet eigentlech en extreem gudde Projet fannen. Dat hunn ech vun Ufank u gesot. Ech fannen et e super Projet. An ech fannen et eng richtig Decisioun, déi geholl ginn ass, deemools, fir an déi hei Richtung ze goen. Dat ass iwwerhaapt net d'Thema. An ech hoffen och, datt mer zesummen et fäerdeg bréngen dee Projet hei ze realiséieren an en net, an et ass och esou, datt déi Suen, déi mer ausginn hunn, dat sinn der vläicht en Deel méi, déi ginn net, déi gi mer net aus, well iergende Feeler gema, also well mer, loosse mer soen, Suen onnëtz virdrun ausginn hätten, et ass net, datt Sue verluer ginn hei. Et kascht just méi wéi dat wat ursprénglech virgesi war. Dat ass richtig. Mee et ass e gudde Projet. An et war eng richtig Decisioun, dee Projet ze maachen. Duerfir, de Reproche läit wierklech net bei mir hei. An ech, ech fannen deen hei Projet mat dee Beschten, deen iwwerhaapt a leschte Joren decidéiert ginn ass. Well, well mer villfältig Saache kënne

maachen am Kader vun eisen Defense-Aufgaben, déi mer kënnen hunn. Mee doriwwer eraus och souguer Ziviller kënnen, kënnen och nach Zivilaufgabe maachen. An duerfir wäert ech lech och dat hat ech der Madamm Presidentin scho Mail, iwwer Mail geschéckt. Ech wär frou wa mer am Juli nach eng Kéier eng Sëtzung géife maache fir iwwert d'Zukunft ze schwätzen. Well ech hunn, bis dohinner wäerte mir den Detail stoen hunn, wat et wierklech kascht. Wat alles, eiser Meenung no, muss dra kommen. Da wäert e gutt ficeléiert sinn. An ech soen lech och, datt ech ausrechne gelooss hunn, ech hunn, mir hunn OHB-I kontaktéiert. Mir hätte gär genau, hätt ech gär ausgerechent, enfin genau ass elo vläicht iwwerspëtzt, mee mindestens à, à peu près genau wat et géif kaschten, wa mer de Projet géifen ofbriechen. Dat heescht wa mer en net géife realiséieren, fir datt d'Chamber all Informatiounen huet, wou se kann decidéieren. Mee ech soen lech, ech wäert antrieden derfir, fir e weiderzemaachen, de Projet. Well ech et e gudden Projet fannen.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - Den Här Gibéryen.

M. Gast Gibéryen (ADR). - Jo, merci, Madamm Presidentin, ech versiche mech ganz kuerz ze faassen. Ech menge mir mussen eng Kéier intern diskutéieren, wat de Minister elo grad ugeschnidden huet, wéi et weidergeet. Ech menge mussen och kucke, wat d'Kompetenze vun dëser Kommissioun sinn a wat déi vun der zoustänneger Kommissioun sinn. Et kann een eventuell eng Jointe maachen. Mee ech mengen dat geet net eleng dës Kommissioun eppes un. Mee wéi gesot, do gi mer eis, do gi mer eis eens.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.* - Här Gibéryen, just wann Der erlaabt, ech hunn en Donneschdeg ass d'Commission de la Défense et de la sécurité intérieure, ...

M. Gast Gibéryen (ADR). - A. Okay.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.* - ... hu mer jo, ass jo aberuff ginn, do wäerte mer dee ganze Projet, also, ...

M. Gast Gibéryen (ADR). - Jo.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.* - ... den Historique virstellen, déi kruten och déi Etüd. An och eeben erkläre wëlle wéi mer wëlle weiderfueren. Well ech mengen dat Wichtigst ass jo, datt mer e flotte Projet draus maachen. Dat ass op alle Fall meng -

M. Gast Gibéryen (ADR).- Ech hunn och esou, ech hunn dat fir mech war et just sous-entendu, datt mer dat géife sou maachen. Mee ech wollt drop opmierksam maachen, datt net alles ënnert d'Kompetenz vun der Comexbu, hei ass, fält just dee finanzielle Kontroll-Volet.

Bon. Ech hu just nach eng Fro un den Här Heck. Dir hutt, fir datt ech net falsch verstan, dat heescht déi, déi, wat u Privatclients hätt kéinten oder kéint verkaf ginn, dat ass och, ass, hunn ech do richteg héieren, sinn dat 31 Milliounen?

Une voix.- D'Joer.

M. Patrick Heck.- Ech weess net wat ech, ech hu ...

M. Gast Gibéryen (ADR).- Ech hu mer et nämlech opgeschriwwen, 31 Milliounen. Duerfir wou ech elo duerchgekuckt hunn hei duerch d'Nott, Dir hutt iergendwéi am Laf vum Mëtteg déi, geet weider, nee, wat, wou sti se meng 31?

Une voix. -

M. Gast Gibéryen (ADR).- Dir hutt iergendwéi de Mëtten hei eng Kéier gesot, ...

M. Patrick Heck.- Jo. Jo.

M. Gast Gibéryen (ADR).- ... et géifen 31 Milliounen hätt Der geschat, géifen do erakommen.

M. Patrick Heck.- Jo.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Recettë ware geschat ginn.

M. Gast Gibéryen (ADR).- Gelift?

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo.

M. Patrick Heck.- 31 Milliounen d'Joer.

M. Gast Gibéryen (ADR).- D'Joer. Voilà. Lo war meng Fro, dann hunn ech richteg nottéiert, dat ass jo, ech war iwwerrascht, datt dat esou en héije Chiffer sollt sinn, well wann 31

Milliounen d'Joer kéinten erakommen, an dat schéngt mer jo gerechente Präis ze, Chiffer ze sinn, well soss hätt een 30 geschriwwen, mee 31, dann huet een e jo gerechent, zu wat fir engem Zäitpunkt wousst Dir da schonn, oder hutt Der lech do Gedanke gemaach a gerechent, datt Der do kéint eventuell 31 Milliounen Recettë kréien?

M. Patrick Heck. - D'Rechnung baséiert, ech kucken no riets, baséiert dorobber, dass, dass een haut weess wat, wat e Bild kascht um Marché.

M. Gast Gibéryen (ADR). - Nee. Wéini hutt Dir déi 31 Milliounen, dat ass jo nach aus Ärer Zäit, wou Der déi Chifferen hat. Oder hutt Der déi elo gerechent?

M. Patrick Heck. - Nee, nee. Déi, déi, déi si vun deemools. Also virun, ...

M. Gast Gibéryen (ADR). - Vun deemools.

M. Patrick Heck. - ... zwee Joer.

M. Gast Gibéryen (ADR). - Wéini?

M. Patrick Heck. - Vu virun zwee Joer.

M. Gast Gibéryen (ADR). - Virun zwee Joer. Dat heescht Dir wousst am Fong scho wat Der géift erakréien, mee Dir wousst nach net wat et géif kaschten, d'Investitioun?

M. Patrick Heck. - Ech, ...

M. Claude Wiseler (CSV). - A mir kruten d'leschte Kéier och gesot, datt en fin de compte nach guer kee private Client a Siicht wär. Just, ...

M. Patrick Heck. - Nee.

M. Gast Gibéryen (ADR). - Wéi sécher sinn, ...

M. Claude Wiseler (CSV). - ... do eng Etude de marché ...

M. Gast Gibéryen (ADR). - ... wéi sécher sinn dann déi 31 Milliounen, déi sollen do erakommen?

M. Patrick Heck.- Mir hate véier Joer fir dee Projet hei ze entwéckelen. Mee mir hu just, mir hunn decidéiert fir dee Kontrakt elo ze maachen. Well mer an der NATO hu mussen eppes liwweren, fir 2023. Do hate mer véier Jore fir den Detail kënnen ze, ze definéieren. De Choix war gemaach, dass d'Arméi et iwwerhëlt an do erawisst. Dat behaapten net ech, dat steet an de Lignes directrices, déi vun der viregter Regierung ugeholl gi sinn. D'Ligne-directrices si mat der Arméi ausgeschafft ginn. Ech, et deet mer leed, ech wiere mech, ech, d'Ligne-directricë sinn an Honnerte Reunioune mat der Arméi ausgeschafft ginn. D'Madamm Closener huet et schonn am Mäerz 2017 an engem Débat d'orientation général hei virgestallt. Dunn hate mer nach Reunioune mat der Arméi. D'Arméi huet dat matgedroen. E puermol, y compris am Plan directeur, deem am Juli 2018 vun der Regierung, wéi soll ech soen, approuvéiert ginn ass. De Chef d'État-Major war an all Reu-, an all COCODEF²⁰ dobäi, mam Minister, eemol de Mount. An do huet kee gesot: „Et geet net“. Dat ass de Moossstaf un deem ech mech soll, dat war mäi Wëssensstand zu deem Moment, wou mer déi Decisioune geholl hunn.

An ech kann lech just, ech kann lech just invitéieren: Liest déi dräi Projets de loi vu virdrun, A400M, Dingo an, an LGS. An da gesitt der, dass et deem gläicht, dat wat mir gemaach hunn. Do ass null Informatiounen dran iwwert d'Fonctionementskäschten an d'Exploitatioun vun der Arméi. Dat ass meng eenzeg Hoffnung. Ech, ech kann, ...

Une voix.- (...)

Une autre voix.-

M. Patrick Heck.- Nee. Enfin, ...

Une voix.-

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo. Monsieur Beaudot veut dire quelque chose.

M. Geoffroy Beaudot.- Oui, Merci, Madame la Présidente, c'était pour, par rapport à la deuxième antenne, je voudrais pouvoir réagir par rapport à ça. Donc le projet avec, enfin, pardon, le contrat avec OHB contient bien deux antennes, donc nous avons deux antennes qui sont fournies d'ailleurs par Hitec, qui seront, par la force des choses, construites sur le site

²⁰ Le comité de coordination de la défense (mécanisme de coordination ; direction de la Défense, état-major de l'armée).

de Redu, et l'antenne polaire est nécessaire pour pouvoir, donc le système est capable de fournir 100 images par jour, et parce qu'on parle d'une basse orbite, donc, la visibilité aux pôles est beaucoup plus grande qu'à Redu ou au Luxembourg. Donc on peut télécharger environ 30 % des images sur le site de Redu et 60 % ou, de 60 à 70 pourcents à partir des pôles, donc la deuxième antenne, qui est en, est nécessaire au niveau des pôles, sur le site d'ailleurs qui sera sur le site de Svalbard, c'est en Norvège, vraiment très, très loin au Nord, c'est d'ailleurs un centre qui est reconnu pour ce type de service, et ce service était prévu – et d'ailleurs, il est mentionné dans l'exposé des motifs du projet de loi et faisait en fait partie, mais il n'est pas fourni par OHB. Il n'est pas fourni dans le cadre du contrat, c'est quelque chose qui vient se rajouter en plus du contrat.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- ... mentionné les antennes, Redu ou ... ?

(...)**M. Geoffroy Beaudot.**- Alors, c'est au niveau -

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- ... ça c'est nouveau ça.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Et les antennes prévues pour le Luxembourg qui vont être implantées -

M. Geoffroy Beaudot.- Non. Non, non, non. Donc, il y a deux antennes dans le cadre du projet qui sont fournies, qui seront installées à Redu -

Une voix.- Dat war déi, déi zu Lëtzebuerg

M. Geoffroy Beaudot.- - qui permettent de télécharger 30 images par jour. Mais le système est capable d'en prendre 100.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Non, non, c'était pas la question.

M. Geoffroy Beaudot.- Ah, pardon.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Les antennes prévues dès le début étaient dans le contrat OHB.

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- L'antenne polaire -

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*. - est-ce qu'elle était dans le contrat?

M. Geoffroy Beaudot. - *Non*

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Non

M. Geoffroy Beaudot. - L'antenne polaire n'est pas prévue -

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - polaire non, mais les autres faisaient partie du projet de 170 millions.

M. Geoffroy Beaudot. - Oui, tout à fait.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Donc, ce n'est pas un surcoût.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*. - Nee. Nee.

M. Geoffroy Beaudot. - Si, l'antenne polaire est un surcoût.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*. - ... polaire ass ee ...

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - C'est ce que je dis, donc les deux, les antennes ou l'antenne prévue pour le Luxembourg, qui va être construite à Redu, fait partie du contrat, et l'autre ne fait pas partie du contrat.

M. Geoffroy Beaudot. - Voilà. Mais celle qui ne fait pas partie du contrat, on ne construit pas d'antenne en Norvège, c'est un service qu'une société nous fournit.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Okay. Okay. Donc, ce n'est pas une -

M. Geoffroy Beaudot. - Ce n'est pas une antenne que nous allons construire.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Ce n'est pas un investissement.

M. Geoffroy Beaudot. - Non

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- c'est

M. Geoffroy Beaudot.- un service

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- un fonctionnement

M. Geoffroy Beaudot.- Voilà

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Okay.

M. Geoffroy Beaudot.- Tout à fait.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- Pourquoi on ne prend pas, on ne va pas au Luxembourg, chez SES, ça serait, on pourrait les mettre aussi?

M. Geoffroy Beaudot.- Alors, le problème, c'est que, donc, là ça, c'est un peu plus, c'est des raisons techniques. Donc, on est en orbite basse, c'est-à-dire, comme satellite, à un moment donné, il va être par là, et puis l'orbite suivante, il sera juste au-dessus, et l'orbite suivante, il sera complètement de l'autre côté. Comme bouge sur son orbite, comme il est plus bas, je dois pouvoir le prendre à un moment donné où il est là-derrière, le suivre tout le moment sur son orbite, et le perdre le plus tard possible, pour avoir un maximum de visibilité sur l'orbite pour télécharger un maximum d'images. Le prob – donc, c'est-à-dire que, à 5° d'élévation, donc 5°, c'est très faible, je dois avoir une visibilité complète, je ne dois pas avoir d'arbre, d'autres antennes, de bâtiments, ou quoi que ce soit, qui gêne la visibilité à 360 degrés.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).-

M. Geoffroy Beaudot.- Sur le haut du Herrenberg, sur la zone qui est une zone en fait d'entraînement pour l'armée, donc quand on sort, juste à l'extérieur de la caserne, sur, vraiment sur le haut du plateau, avec des aménagements nécessaires, il y avait une possibilité, mais il fallait alors mettre des mâts, et mettre l'antenne en hauteur, mais c'était possible.

Mme Diane Adehm Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.- Bon. Wann der erlaabt, géif ech vläicht als Presidentin dann och nach e puer Froe stellen, wa soss elo kee méi eng Fro huet, well jiddwereen huet elo all seng Froe gestallt. Ech wollt der awer och e puer stellen.

Här Heck, Dir hutt virdru gesot, wou mer déi Diskussioun hate mam LuxGovSat dee fir d'Exploitioun am Avant-projet de loi drastoung an herno stoung en net méi dran, an esou weider an esou fort, gëtt et do iergendwou en Dokument wat erkläert, firwat dass dat alles esou hin an hier gaang ass oder net? Well Dir hutt lech nämlech virdrun op Är Notte beruff firwat, wou Der eis eng ganz Partie Erklärunge ginn hutt. Ginn et do nach Detailer? Ass do eng Kéier e Basisdokument ausgeschafft ginn, vun engem Konzept vun engem Äerdobservatiounssatellitt oder ass do näischt ausgeschafft ginn?

Dir hutt notamment och vun engem Dokument vun der IGF an deem dote Kontext geschwat. Gëtt et dat Dokument? Do géif ech mech vläicht un den Här Bausch wennen, wann et dat gëtt, ass et méiglech fir eng Kopie dovunner ze kréien? Do wier an deem doten Zesammenhang iergendeppes gemaach ginn, huet den Här Heck jo virdru gesot.

OHB-I, déi soll jo dann iergendeng Etüd gemaach hunn déi dozou gefouert huet, dass mer dee Projet de loi dann 2018 gestëmmt hunn. Ass et méiglech fir iergendwou déi Etüd do ze gesinn, fir eng Kopie do ze kréien? War dat *eng* Etüd? Ass do eng Viretüd gemaach ginn? Sinn do méi Etüde gemaach ginn? Wéi gesäit dat doten aus, ass et méiglech fir dat ze kréien?

Ech ginn dovunner aus, dass duerno, wéi déi Diskussioun war mat, fir den RFI ze maachen, do hutt Der jo vun Thales an Airbus geschwat, kann een do en Detail kréien, vun Informatiounen, déi déi Sociéité kritt hunn oder net kritt hunn? Wéi huet dat deemools do ausgesinn? Et wier flott wann een do och emol kéint gesinn ob se da wierklech déi Informatiounen alleguerten d'selwecht haten oder net. Oder fir ze kucken ob OHB-I effektiv méi Informatiounen hat, well déi jo déi Preetüd ausgeschafft hunn. Well et schéngt mer awer im Nachhinein komesch, dass déi esou vill méi bëlleg ware wéi déi aner. Dofir hunn ech einfach d'Gefill, dass déi Informatiounen haten déi déi aner net haten. Oder dass se da vläicht wëssentlech méi eng bëlleg Offer gemaach hunn. Ech, ech weess dat doten net. Wou déi aner Offer vläicht méi komplett war, wou déi vläicht och Exploitiounen oder soe mer Fonctionementskäschten dran haten, dass se op där Basis méi deier waren. An OHB-I, déi keng Fonctionementskäschten dran haten, doduerjer waren déi méi bëlleg. Et wier interessant fir déi doten Informatiounen och emol eng Kéier ze wëssen, ze kennen, an ze gesinn op wéi enger Basis, dass deemools OHB-I zrëckbehal ginn ass.

Da wéilt ech och wëssen, Thales an Airbus, hunn déi sech ni géint de Ministère gedréit, dass si do dee Marché net kritt hunn? Well et ass jo awer en RFI gemaach ginn. Hu si dat einfach esou ugeholl, dass si ausgeschloss waren? Ech huelen un, dass si matgedeelt kritt hunn, dass si esou vill méi deier waren wéi déi aner. Huet do ee vun deenen zwee dat kontestéiert, jo oder neen?

Dann, bei där Saach, do ass eng Commission des soumissions gefrot ginn, jo oder neen, fir deen RFI do ze maachen? Well et ass jo de Mëtteg e puermol ugeklong, dass mer zënter 2012 en, eng, en Defensegesetz hunn, wou da verschidde Saachen dra gekläert sinn. Woubäi ech awer och dem Här Heck nach eng Kéier wëll mat op de Wee ginn, hie beriff sech vill op den Airbus an op d'Dingoen, dat war virun 2012. No 2012 ass nach just de LuxGovSat komm, an dann eebe lo de LuxEOSys. Dat heescht zumindest fir de LuxGovSat an de LuxEOSys ass e Gesetz vun 2012 uwendbar. Fir Saachen, déi virdru waren, mengen ech net, dass een do nach kann e Gesetz uwenden, wat eréischt gestëmmt ginn ass nodeems déi aner Gesetzer gestëmmt gi sinn. Sou vill zum legislative Prozess.

Dann, jo, voilà, jo, dat si mol déi Haaptdokumenter, déi mer à ce stade froe géifen, respektiv déi Haaptfroen, déi ech nach an deem dote Kontext hätt. Jo, voilà.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Zu, zum, zum Gesetzesprojet, et gëtt en Avis vun der IGF, hein, wéi ëmmer ee gemaach gëtt, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Jo.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- ... mee dee kënne mer gär der Kommissioun selbstverständlech ginn. Dat ass guer keen Theema. Also dat, mol dat, vläicht justement fir de Rescht kann den Här Beaudot e bësse beäntweren.

M. Geoffroy Beaudot.- Oui si vous nous fournissez la liste complète

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Pas de problème.

M. Geoffroy Beaudot.- je peux regarder ce que je peux vous fournir -

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.-Oui.

M. Geoffroy Beaudot.- pas de problème.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Okay. Ça va.

M. Geoffroy Beaudot. - Je n'ai malheureusement pas pris toutes les notes de tout ce que vous avez demandées, donc -

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - Oui

M. Geoffroy Beaudot. - si vous l'envoyez peut-être à Madame -

M. François Bausch, Ministre de la Défense. - Vlächet just, wat Der, Dir hat jo gefrot, Recours, ech hat lech gesot, ënnert, also am Fréijoer 2019 huet Airbus, zwar kee richtege Recours gemaach, mee si hunn eis geschriwwen, si wélten ee maachen. An dunn hu mer mat hinnen diskutéiert, an si hunn en herno, en du falen, si hunn du kee gemaach, glécklecherweis. Mee et war, mir waren ee Moment an der Suerg, datt mer e Recours kréichen. En ass awer dunn net, ...

Une voix. - ... gracieux.

M. François Bausch, Ministre de la Défense. - Gelift?

Une voix. - ... gracieux.

M. François Bausch, Ministre de la Défense. - Jo. E Recours gracieux, pardon, hu se gemaach. Pardon. Bei mir, ne. Bon, dunn hu mer mat hinnen diskutéiert. An dunn hu se kee Recours viru Geriicht gemaach duerno. Bon. Mee soss, also Thales huet näischt gemaach. Déi hunn dat esou akzeptéiert. Kann ech do net méi soen.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - An dann och vlächet déi, déi Marchéen, déi gemaach gi si mat PwC, fir dat heiten ze maachen. Ech weess net, Clifford Chance, ass dat ausgeschriwwen ginn oder sinn déi einfach gefrot ginn?

M. François Bausch, Ministre de la Défense. - Bei, bei PwC do waren dräi Offere gefrot ginn. Clifford Chance, do hu mer einfach eng Attributioun, well dat ass och méi e klengen Marché, dat ass jo nëmme just en Avis juridique gewiescht, dat, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.* - Dat heescht -

M. François Bausch, Ministre de la Défense. - ... net esou, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- do leie er drënner?

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Jo. Jo.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Ah, okay.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Do leie mer drënner. Mee bei PwC hu mer dräi Offere gefrot. A lo hu mer natierlech PwC eng Verlängerung ginn, also méi e grouse Marché ginn. Mee dat hu mer gemaach, well dat elo kee Sënn gemaach hätt. Do hu mer ons referéiert, dat hu mer och, dat ass och esou akzeptéiert gi vum Contrôleur financier, also dat heescht dat läit an der Logik. Du gees jo net hin elo erëm e ganz Neien huele fir, fir dann d'Suite, de Suivi ze maache vum Projet.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo. An da wier et flott wa mer nach e prezisen Dekont vun de bis ewell getätegen Ausgabe kréichen. Quitte, dass dat mengen ech schonn deelweis bei PwC drastoung.

Une voix.-

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Wat schonn engagéiert ass.

La même voix.-

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Ech mengen do hate mer scho verschidde Saachen, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Dir hutt, Dir hutt Saache kritt vun eis. Also den Dekont hutt der kritt. Also wat bis elo, wat mer bis elo engagéiert hunn an ausginn hunn, dat hutt der kritt.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- An dann och op wéi enger Basis dass Der déi 180 Milliounen, déi elo am neie Projet sinn, dat ass da vläicht, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Dat ass, ...

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.-
... éischer fir d'Defense, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Jo. Also do, ech kann, ...

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- fir
d'Reunioun vun en Donneschdeg.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- ... nach, just do, nach eng Kéier, dat war, also
d'PwC huet eng Fourschette uginn, wéi si hiren Avis uginn hunn, wou gesot hunn: „Mir
schätzen, datt tëschent 140 an 180 Milliounen“. Bon. Dunn hunn ech einfach do mol 180
dragesat, well dat gesäit immens lächerlech aus wann ech elo gesot, wann ech elo gesot hätt
140 an dann herno hätte mer elo am Juli festgestallt, et ass 175, dann hätt ech schonn erëm
do gestanen, erëm eng Kéier, du hues jo och erëm, schonn erëm ënnerschat, duerfir hunn ech
einfach elo emol, mee ech hunn awer vun Ufank u gesot, datt dat awer wierklech en
approximative Montant ass, ech hunn och der Regierung dat esou gesot, an datt ech, datt dat
sujet wär à modification, hoffentlech no ënnen au fur et à mesure, wéi mer de Projet elo
affinéieren. A wéi gesot nach eng Kéier: Mäin Zil ass et fir der Chamber herno en, awer
wierklech hoffentlech genaue Montant kënnen ze soen. An datt mer dann och en, en
Amendement parlementaire maachen, wou mer de Montant, am Projet adaptéieren. An
hoffentlech no ënnen.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Jo.
Bon. Ier der elo alleguerte fort laaft, wannechgelift, bon, ech soen dem Här Heck an dem Här
Beaudot villmools merci, dass se sech de Mëtteg wierklech déi Zäit geholl hunn, fir op eis
Froen alleguerten ze äntwerten. Well ech mengen et war wierklech interessant fir eis
alleguerten, mir sinn alleguerte keng Spezialisten an de Satellitten. Mee ech menge mir sinn
e bësse méi no un d'Orbit de Mëtteg erukomm. Voilà. Duerfir iech -

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Wat -

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.-
zwee e grouse Merci.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*. - Jo.

Wat ech lech dann och nach wollt soen, Madamm Presidentin, wat mer, wat ech wäert der Kommissioun, awer net där hei, proposéieren, mee, mee wann awer dann ee Loscht huet lauschteren ze kommen, dat ass, datt mer eng Kéier mol der Commission de la Sécurité intérieure an der Défense d'Technicitéit an de Projet erkläre kommen, wéi et fonctionéiert. Dat ass komplex, komplizéiert, et ass wéi den Här Heck richteg gesot huet, dass et net esou einfach sech da recht ze fannen, mat all deenen Unitéiten, déi et gött. Mee et ass awer méiglech, datt een dat hikritt. An duerfir mengen ech, datt den Här Beaudot eng Kéier soll, dat kënn-, musse mer net déi éischt Sëtzung maachen, eng Kéier an enger zweeter Sëtzung, de Projet vu senger Technizitéit hier eng Kéier erklären, wéi e funktionéiert a firwat e gutt ass.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*. - Ech mengen daat wier fir déi Leit, déi hei interesséiert sinn, eng ganz flott Saach wa se sech deem wélten uschléissen an der Defensekommissioun, dass ee vläicht géif mat der Presidentin vun der Defense kucken, ...

Une voix. - ... et kéint een eng Jointe maachen.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*. - ... eng Jointe maachen fir dat doten explizéiert ze kréien. Jo. Ech, ech hunn awer nach en, en anere Punkt. Also dat ass elo vläicht net méi fir d'Hären Heck a Beaudot. Jo.

M. Claude Wiseler (CSV). - ... Punkt, Dir hutt elo eng ganz Rei Dokumenter gefrot. An et ass wichtig, datt mer déi kréien. Mee, vu datt mir net alles wësse wat un Dokumenter existéiert, géif ech am Fong ofronnen der Presidentin hir Demande, wann niewent deenen Dokumenter, déi mer gefrot hunn, all déi relevant Dokumenter mer einfach vum Ministère kéinte kréien. Well soss geet dat elo an där nächster Reunioun esou weider, datt mer dat hei gesinn an dat do gesinn. Also ech weess, datt Der net elo mat 20 Dossiere kënnt erakommen, ...

Une voix. - Also, ...

M. Claude Wiseler (CSV). - ... mee

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*. - ... dat selbstverständlech kee Problem iech alles ze ginn wat mer hunn. Mee ech fäerte just, also, ech wëll awer dann, datt Der mer dann net e Virwurf maacht, wa mer eent solle vergiessen, well, a wa mer dat esou soen, dann, ech

M. Claude Wiseler (CSV).- Ech verstinn dat ganz gutt.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Herno hu mer een deen iwwersinn an da kréie mer dat gesot, voilà.

Bon. Ech wëll och, ech wëll awer och hei derbäi soen, datt d'Chamber en Instrument huet, och fir d'Konten ze kontrolléieren, hein. Also alles. Dir hutt d'Cour des Comptes, hein, déi ënnersteet net, net mir. Ech kann déi net ustellen. Mee d'Chamber an och all Deputéierten huet d'Recht do all Kontrakt an all Dokument anzegesinn, hein. Dat ass méiglech bei all Projet hein, dee gemaach gëtt. Bei all Projet. Duerfir, ech wëll dat awer just och hei ervir-, also bemierken. Mee wéi gesot

Une voix.-

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Mee fir de Rescht, mir kucken no alles dat wat relevant ass zum Projet, datt mer iech dat zesummesichen an da stelle mer, mee ëmmer erëm mat der, wannechgelift mat der Bitte dat awer wierklech confidentiel ze halen. Et ass awer, mir ginn awer hei relativ wäit, wat mer hei maachen. Ech hunn awer kee Problem, datt mer dat maachen. Ech menge mir hätten, also et geet mir drëms, nach eng Kéier, et geet mir drëms, datt dee Projet hei eppes gëtt. Ech wëll de Projet, datt en eppes gëtt. A fir datt en eppes gëtt, muss ech iech iwwerzeegt kréien herno, datt mer en och stëmmt. Dat ass mäin Zil hein.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- Déi PVen, déi mer bis elo haten, déi kënnen mer jo public loossen? Do war elo näischt, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Jo, dat do ass, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire*.- ... dat ass an der Rei. De Verbatim vun haut, war do iergendeppes dra wat misst à huis clos bleiwen?

M. François Bausch, *Ministre de la Défense*.- Pah, alles dat wat mer natierlech elo diskutéiert hunn iwwer Konkurrenz an esou weider an esou virun, also et ass schonn, scho méi heikel hein. Dat ass, ech menge schonn, datt dat e bësse problematesch kéint sinn.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Da géif ech proposéieren, dass mer e Verbatim maachen. An dass mer dann an der nächster Kommissioun driwwer diskutéieren, jiddweree kritt dee ganze Verbatim zur Verfügung gestallt.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Jo.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Dir wësst, dass d'PVe vun dëser Kommissioun public gemaach gi. Si ginn op de Site gesat. Da géife mer de Ministère froe woumadder dass hien e Problem huet, fir dat public ze maachen. An da géife mer dat awer hei an der Kommissioun eng Kéier ofseenen, dass mer déi Saachen dann net géifen an de Verbatim vum offizielle PV setzen. Mee wuel verstanen d'Membere vun der Chamberskommissioun, déi kréichen dann alles wat am Verbatim drasteet. Wann dat fir d'Kommissioun esou an der Rei wier, fir de Ministère och.

An dann hunn ech nach eng lescht Saach. Mir haten an der leschter Kommissioun, wéi mer festgehal hate fir haut d'Hären Heck a Beaudot kommen ze loossen, hate mer och driwwer rieds gehat fir den Étienne Schneider kommen ze loossen als fréiere Minister. Lo huet den Étienne Schneider mer d'lescht Woch e léiwe Mail geschriwwen wou en dra gesot huet, dass hie selbstverständlech disponibel wier fir an d'Chamber ze kommen. Hien hat och d'Demande gemaach fir haut ze kommen. Mir haten awer an eiser Kommissioun zréckbehalen, dass mir just géifen déi zwee Hären hei komme loossen. Dat hunn ech dem Här Schneider dunn och geäntwert, dass mer eigentlech gesot haten an där leschter Kommissioun, dat misst der och am provisoeresche PV iergendwou stoen hunn, dass mer haut géifen driwwer diskutéiere wéini mer den Här Schneider géife komme loossen. An, jo, voilà.

Une voix.- ... hätten him eng Offer gemaach.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo. Jo. An den Här Schneider huet mir geschriwwen, dass hie bereet wier fir ze kommen. Wann d'Kommissioun komplett Transparenz an deem Dossier wëll hunn, ass et a mengen Ae wichteg, dass déi deemoleg zoustänneg Ekip kann op är Froen äntwerten. Nëmme wann een déi politesch Consideratioune vun deemools kombinéiert mat den technesche prakteschen Ëmsetzungen zesummen erkläert, kann een den Dossier transparent diskutéieren.

Ech géif och de Mail dann, ech mengen d'Francine Cocard huet e souwisou och an der Kopi gehat. Wann der wëllt, kënne mer e weiterleeden. Et ass elo kee Staatsgeheimnis wat do drasteet. Mee op jiddwer Fall, also hien ass vu sech aus bereet fir an d'Kommissioun ze

kommen an déi politesch Consideratiounen ze kucken. Huet d'Kommissioun e Problem domadder wa mer den Här Schneider froe wéi säi Kalenner ass, mat eisem kombinéiert? Solle mer dat maachen? Ass een do dogéint? Nee.

Une voix.-

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Ass gutt.

(Discussions)

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Da géife mer dat dann esou festhalen. Dass d'Madamm Cocard den Här Schneider kontaktéiert, an dass mer, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- ... Nee, nee.

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- ... dann den Här Schneider

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Den Här Schneider, ech hunn, also selbstverständlech, ...

Mme Diane Aehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo.

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- ... fannen ech, ech hu guer kee Problem domadder, et ass souwisou är Decisioun, mee ech mengen, ech schécken ee vu menge Beamten heihinner, mee ech kommen natierlech dann net, hein. Ech mengen den Här Schneider soll selwer dann hei seng Versioun erklären, wéi hien, wéi dat déizäit gaangen ass, mat, also et kommen all Beamte mat, déi hie gär hätt. Guer keen Theema. Mee voilà, ech sinn natierlech dann awer elo net hei. Dat gesäit e bësse komesch aus, wann ech dann hei setzen an hien, ...

Une voix.- Et gesäit am Moment och e bëssen esou aus, wéi wann et en Tausch-Stillche wär

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Jo. Géife mer den Här Schneider mat de Beamte vun deemools komme loossen oder kënnt den Här Schneider aleng? Dat ass och eng Decisioun, ...

Une voix.-

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- ... kënnt den Här Schneider mat de Beamte vun deemools oder loosse mer d'Beam..., den Här Schneider aleng kommen?

Une voix.- ... aus wéiengem Grond den Här Schneier soll eleng kommen?

Une autre voix.-... et geet jo hei nët méi em seng Meenung.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Et geet u sech ëm d'politesch Vue vum Dossier. Et geet elo manner ëm d'Technik, well et ass kee vun eis Spezialist an de Satellitten, hein.

Une voix.- ... wann et de Beamten esou gutt gefällt hei?

(Hilarité)

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Déi mussen och nach schaffen, un aanere Saachen.

(Hilarité)

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Wat ass d'Meenung vun der Kommissioun? Den Här Schneider aleng fir d'politesch Consideratiounen? Jo.

Une voix.- ... Beamten, en hätt solle kommen dann hätte en haut ...

M. François Bausch, *Ministre de la Défense.*- Ech mengen och, dat wier eng besser

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Mir haten dat net esou an der Kommissioun festgehalen. An ech setze mech net iwwert d'Decisiounen vun der Kommissioun ewech.

Une voix.- ... soot näischt iwwert dat.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Nee.

Une voix.- ... eng Kéier nogekuckt, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Mir haten an der Kommissioun festgehal, dass mer géifen haut driwwer diskutéiere wéi wat wou mam Här Schneider. An dann imposéieren ech net den Här Schneider haut an der Kommissioun, wa mir déi leschte Kéier festhalen, dass mer haut driwwer diskutéiere wéini mer e komme loossen.

Une voix.- Sou ewéi ech den Etienne Schneider verstanen hunn bräicht ee guer näischt z'imposéieren, hee wier ganz fräiwëlleg komm.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- An dann hätt een an der Kommissioun gesot : "den Här Schneider war net invitéiert". An dann hätte mer en erëm heem geschéckt.

(Discussions)

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Kommt, ...

(Discussions)

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Mir froen den Här Schneider fir eng Kéier aleng ze kommen an iwwert d'Politik ze diskutéieren, wa keen eng Objektioun dobäi gesäit. Ech gesinn, ...

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- -entin, ech, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-
... all Mënsch wénkt Jo. Den Här Bausch kënnt dann net. E schéckt ee vu senge Beamten.

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Also wéi gesot, mee et ass wéi den Här Di Bartolomeo, et ass net eng Saach Här Schneider géint mech, well, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-
Nee, ...

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- ... et geet guer net drëm.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*-
... esou gesi mir dat -, ...

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Duerfir, duerfir wëll ech gär, datt hien eleng kënnt, datt hien dat selwer . Nee, ech wollt iech just nach proposéieren, den 13. Juli wäre mir prett, also den 13. Juli, méindes, ass jo normalerweis Comexbu, wann dat fir iech ok wär, do mengen ech, datt mer den 13. kéinte mer déi, déi méi finanziell Detailer scho presentéiere vum Projet engersäits an awer och dat wat mer bei OHB-I gefrot hunn, nämlech wat géif et kaschte wann, wa mer géife stoppen an esou weider? Dann hu mer déi Donnéeën alleguerten. Wa mer iech déi den 13. Juli kéinten da presentéiere kommen, da wäre mer frou doriwwer.

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- An de Minister hat och gesot, dass en ongeféier zwou Stonne bräicht fir, ...

M. François Bausch, Ministre de la Défense.- Jo. Well dat dauert awer e bësse méi laang. Dat si relativ vill, ...

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Dat heescht dir huet elo net alleguerten iergendwellech Rendez-vousen um hallwer véier un, d'Kommissioun wäert méi laang daueren. Da wësst der Bescheed, da sidd der gebrieft.

Une voix.- Also wéini, den 13?

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- Den 13. Juli. Juillet. Jo. Huet soss nach-

Une voix.-

Mme Diane Adehm *Présidente de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire.*- a, mee da musst Der Iech ersetze loossen, Här Halsdorf. Huet soss nach iergendeen eng Fro, wa mer schonn nach, nee. Okay. Da soen ech Iech alleguerte villmools merci. Un grand merci à vous, Här Heck, Iech och villmools merci. An da bis, jo, d'nächst Woch mat eisem normale Programm dann.

* * *

Luxembourg, le 18 juin 2020

La Secrétaire-administratrice,
Francine Cocard

La Présidente de la Commission du Contrôle de
l'exécution budgétaire,
Diane Adehm